

Dokumentin sisältö

HYVINVOINTISUUNNITELMAN VUOSITTAINEN RAPORTTI 2024

1 HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN KUNNASSA

1.1 Hyvinvointityötä tehdään uudistuvien ohjelmien avulla

1.2 Hyvinvointisuunnitelma ja viestintä

2 HYVINVOINNIN KEHITYS NAANTALISSA

2.1 Kuntajohto, talous ja elinvoima

2.2 Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

2.3 Nuoret ja nuoret aikuiset

2.4 Työikäiset

2.5 Ikäihmiset

2.6 Kaikki ikäryhmät

3 TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

3.1 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

3.2 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

4 HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ TUKEVAT OHJELMAT JA SUUNNITELMAT

5 HYVINVOINTISUUNNITELMAN VASTUUTAHOJAT JA LAATIJAT

6 VUOSITTAISEN KERTOMUKSEN HYVÄKSYMINEEN

HYVINVOINTISUUNNITELMAN VUOSITTAINEN RAPORTTI 2024

1 HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN KUNNASSA

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisimpiä tehtäviä. Kuntien tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä laaja-alaisesti ja yksilöllisiin palvelutarpeisiin vastaten sekä järjestää palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (kuva 1). Hyvinvointityö on kunnille lakisääteistä ja sen tulee olla toimialarajat ylittävää. Jotta kaikkien vahvuudet ja osaaminen saadaan käyttöön, on tärkeää tunnistaa yhteistyön tarpeet ja yhteistyötahot.

Kuva 1 Mitä kunta tekee tulevaisuudessa

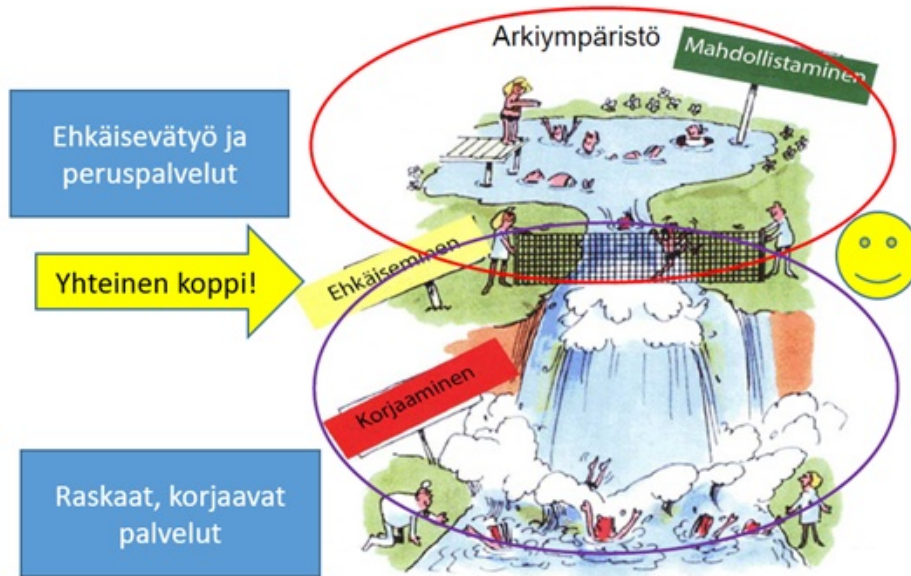
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan kaikkien toimialojen sekä sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisten yhteinen tehtävä. Vuoden 2023 alusta voimaan astuvan sote-muutoksen myötä yhteistyöhön soten ja kunnan välillä on erityisesti kiinnitettävä huomiota. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen eteen tehtävä työ on tulevan uudistuksen ytimessä, kunta ja hyvinvointialue tarvitsevat toisiaan. Sosiaali- ja terveystalouden eli soten järjestämislaissa kuin myös muissa laeissa on asetettu tavoitteita kunnalle ja hyvinvointialueelle yhteensovittavia sekä tukea toisiaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Osaamisen ja hyvän palvelun varmistamiseksi on määriteltävä vastuut. Yhdyspintojen tunnistaminen ja niiden löytymiseen reagointi nousee tärkeäksi tehtäväksi. Tarkasteltavia ja huomioitavia yhdyspintoja ovat mm. ravitsemuspalvelut, liikuntaneuvonta sekä osallisuuden vahvistaminen.

Kuntalaisten palvelupolut yhdyspintapalveluiden osalta tulee olla selkeät ja saumattomat, jotta taataan palveluiden jatkuvuus ja sujavuus. Verkostoja ja toimintamalleja tulee vahvistaa ja rakentaa rohkeasti innovoiden sekä kokemustietoon ja tiedolla johtamiseen perustuen, jotta ne säilyvät kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyöalustana. Tärkeää on aidosti toteutettu yhteinen tekeminen ja paikallinen kehittämisinnostus, jotka tukevat niin kuntalaisia yksilöinä, eri toimijoita yhteistyötoimijoina kuin kestävän kehityksen tavoitteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä.

Kunta voi yhtä hyvin kuin sen asukkaat. Päätöksiä kuntalaisten hyvinvoinnin eteen tulee tehdä niin, että ne lisäävät hyvinvointia, ehkäisevät ongelmien kehittymistä ja pitävät kunnan elinvoimaisena. Jatkuvasti muuttuvassa kunnan toimintakentässä tulee huomioida ja kuulostella myös kuntalaisten muuttuvia tarpeita ja toiveita.

Naantalissa hyvinvointityöskentelyssä keskeinen toimija on kunnan eri palvelualueita edustava kaupunginjohtajan nimeämä hyvinvointityöryhmä. Hyvinvointityöryhmän tehtävänä on huolehtia, että asetetut hyvinvointitavoitteet ja toimenpiteet nivoutuvat osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua.

Hyvinvointityö koostuu erilaisista toimenpiteistä, joiden tavoitteena on muun muassa kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpitää ja parantaa hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja toimintakykyä sekä ehkäistä syrjäytymistä, osattomuutta ja sairauksia. Ennaltaehkäisevällä työllä voidaan vähentää raskaiden, pitkäaikaisten ja kustannuksia lisäävien korjaavien palveluiden käyttöä. Peruspalveluiden ennaltaehkäisevässä työssä on laaja vastuu eri toimijoilla. (kuva 2.)

Naantalin kaupungin strategia ja arvot ohjaavat hyvinvointityötä, jonka toimenpiteiden suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta huolehtivat Naantalissa kaikki kunnan eri toimialat. Naantalin kaupungin strategian päämäärät ovat vahvan talouden Naantali, tyytyväiset, hyvinvoinvat kuntalaiset ja yritykset sekä kestävä elämäntapa. Vahvan talouden Naantalissa muun muassa toiminta ja palvelut ovat tehokkaita, kaupunki houkuttelee asukkaita, yrityksiä sekä matkailijoita ja menot sekä tulot ovat tasapainossa. Kuntalaisten ja yritysten hyvinvointia kehitetään muun muassa vahvistamalla kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä panostamalla yrittäjyystävällisyyteen. Kestävää elämäntapaa luodaan olemalla sosiaalisen kestävyuden edelläkävijä sekä toimimalla vastuullisesti ympäristön hyväksi. Kaikki kaupungin strategiset tavoitteet ja toimenpiteet vaikuttavat osaltaan hyvinvointiin, mutta varsinaisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi määritellyissä tavoitteissa korostuu liikunta- ja kulttuuriharrastamiseen mahdollistaminen kaiken ikäisille. Tavoitteena on kehittää kuntalaisten hyvinvointia monipuolisilla kulttuurin ja vapaa-ajan palveluilla.

1.1 Hyvinvointityötä tehdään uudistuvien ohjelmien avulla

Hyvinvoinnin- ja terveydenedistämistyötä tehdään Naantalissa uudistuvien ohjelmien avulla. Vuosien 2023-2025 hyvinvointisuunnitelmaan on valittu 5 ohjelmaa, joista jokaiselle on määritelty vastuuhenkilö. Ohjelmat on kirjattu kokonaisuuksiksi sen pohjalta, mitä eri tietolähteiden tiedot, tilastot ja indikaattorit ovat osoittaneet kunnan kehittämiskohteiksi. Ohjelmien valintaan on vaikuttanut osittain myös kokemuseräinen tieto.

Vanhusneuvoston, vammaisneuvoston, nuorisovaltuuston sekä kolmannen sektorin osallistaminen yhteiseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön nähdään tärkeänä. Näiden toimielinten ja kolmannen sektorin kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä muun muassa hyvinvointisuunnitelman ohjelmien, tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa. Tätä arvokasta ja paikallista kokemusasiantuntijuutta osallistetaan sekä kokemustietoa hyödynnetään palveluiden ja olosuhteiden suunnittelussa sekä kehittämisessä. Suunnittelussa huomioidaan myös eri tavoin toimintarajoitteiset lapset, nuoret, työikäiset ja ikäihmiset. Hyvinvoinnin edistämiseksi tehdystä työstä viestitään niin päättäjille kuin kuntalaisille huomioiden viestinnässä myös eri vammaisryhmät.

Saavutettavuus Toimialajohtajat

Kaikkien kaupunkilaisten kokonaisvaltainen ja kestävä hyvinvointi edellyttää yhdenvertaisia olosuhteita ja palveluita. Saavutettavuus on yhdenvertaisuuden edistämistä ja tarjoaa mahdollisuuden osallistumiseen ja elämyksiin yksilöiden erilaisista ominaisuuksista riippumatta. Naantalin kaupunki kiinnittää huomiota eriarvoisuuden ehkäisyyn. Esimerkiksi ympäristö- ja tila-asioissa huomioidaan esteettömyys ja viestintää tuotetaan erilaisille ihmisille heille saavutettavilla tavoilla. Palvelujen hinnoittelussa kiinnitetään huomiota eriarvoisuuden ehkäisyyn ja asiakaspalvelua tuotetaan yhdenvertaisesti.

Osallisuus Sivistysjohtaja

Osallisuus on vahvasti yhteydessä hyvinvointiin: matalan osallisuuden kokemuksen on todettu liittyvän muun muassa vakavaan psyykkiseen kuormittuneisuuteen, yksinäisyyteen ja huonoksi koettuun työkykyyn. Kokemus osallisuudesta lisää hyvinvointia, turvallisuutta, uskoa tulevaisuuteen ja omiin mahdollisuuksiin. Naantalin kaupunki edistää sellaisia olosuhteita ja toimintoja, joissa kaupunkilaiset voisivat vaikuttaa omaan elämäänsä, elinympäristöönsä sekä saivat osaamisensa näkyväksi ja siten myös tunnustusta muilta ihmisiltä.

Varhainen tuki Palvelupäällikkö

Varhainen tuki on kuntalaisten arjen sujuvuuden ja hyvinvoinnin lisäämistä tarjoamalla kuntalaisille riittävästi oikeanlaista ja oikea-aikaista tukea. Varhaiseen tukeen pyritään laaja-alaisella ja moniammatillisella yhteistyöllä eri sektorien, seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa. Hyvinvointialueiden toiminnan alkaessa vuonna 2023 yhteistoimintamallien sekä yhdys- ja rajapintojen sovittamiseen että tiiviiseen yhteistyöhön kiinnitetään yhä enenevässä määrin huomiota.

Mielen hyvinvointi Palvelupäällikkö

Mielenterveysongelmien määrä on Suomessa kasvussa. Uupumista, yksinäisyyden tunnetta ja ahdistusta voivat tuntea kaikenikäiset kuntalaiset. Mielenterveys on yksilön, perheiden, yhteisöjen ja yhteiskunnan pääomaa, josta Naantalin kaupunki pitää huolta ja johon kaupunki sijoittaa kaikissa elämän vaiheissa. Tämän pääoman turvaamiseksi yhdys- ja rajapintojen sovittaminen hyvinvointialueen kanssa vaatii tiivistä yhteistyötä.

Perhekeskus on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä edistävä sekä varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta tarjoava monialainen palveluverkosto. Lapsiperheiden palveluiden tiedottamista on tehostettu uudistamalla verkkosivuja asiakaslähtöisemmäksi perhekeskusmallia mukailleen. Myös monipuolisilla vapaa-ajan palveluilla tuetaan mielen hyvinvoinnin edistämistä. Niillä edistetään yhteisöllisyyden tunnetta, annetaan opastusta riittävästä liikunnasta ja unesta sekä terveellisestä ravitsemuksesta.

Hyvinvointiliike Liikuntapalvelupäällikkö

Hyvinvointiliike liikuttaa kaiken ikäisiä erilaisten liikuntapalvelutoimintojen sekä liikkuvat- ohjelmien kautta. Hyvinvointiliikkeen tavoitteena on tuottaa vaikuttavaa sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntatoimintaa. Liikkuva perhe- mallin osalta tavoitteena on lisätä perheen ja sen lähipiirin fyysistä aktiivista yhdessä oloa sekä hyvinvointia. Lapsille ja nuorille tarjotaan erilaisia liikuntamahdollisuuksia, kerhoja, leirejä ja loma- ajan toimintaa. Lasten ja nuorten osalta koulut ja varhaiskasvatus ovat tärkeässä roolissa Liikkuvat- ohjelmien kautta (Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu ja Liikkuva opiskelu).

Työikäisten aikuisten kohdalla Hyvinvointiliikkeen taustalla on Liikkuva aikuinen- malli. Aikuisille tarjotaan tarpeenmukaisia liikuntaryhmiä, tapahtumia sekä testauksia. Ikiliikkuja- malli taas antaa suuntaa ikäihmisten toiminnalle. Ikäihmisille tarjotaan myös liikuntaryhmiä, testauksia ja tapahtumia heille sopivin tavoin. Hyvinvointiliikkeellä edistetään yhdenvertaisia, saavutettavia ja esteettömpiä liikuntapalveluita ja -olosuhteita. Soveltavaa liikuntaa toteutetaan niin integroidusti kuin omina palveluna kaikenikäisille kuntalaisille kokemustietoa ja verkostollista yhteistyötä hyödyntäen.

1.2 Hyvinvointisuunnitelma ja viestintä

Hyvinvointisuunnitelma on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se sisältää valtuustokaudelle tehdyn hyvinvointisuunnitelman, vuosittaiset hyvinvointikertomukset sekä valtuustokauden ajalta kootun laajan hyvinvointikertomuksen. Kertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Hyvinvointikertomuksessa tunnistetut tavoitteet ja niistä johdetut toimenpiteet ohjaavat kunnan hyvinvointityötä. Kertomus sisältää myös indikaattoreita, jotka tuottavat seurantatietoa ja niiden avulla voidaan tunnistaa myös alueet, joihin ei mahdollisesti ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja kunnan hyvinvointikertomus tukevat toinen toisiaan. Kuntien on hyvä olla tietoisia alueellisista tavoitteista oman kertomuksensa prosessin tueksi. Naantalin hyvinvointisuunnitelmassa on hyödynnetty myös Varsinais-Suomen alueellista hyvinvointikertomusta (liitteenä).

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteuttamisesta tiedottaminen on avainasemassa. Viestinnässä huomioidaan erityisesti kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyö, jonka koordinoinnista vastaa hyvinvointikoordinaattori. Suunnitelmasta tiedotetaan kaupungin eri viestintäkanavissa kuten verkkosivut, Nasta-lehti ja mediatiedotteet. Hyvinvointisuunnitelma on kaikkien nähtävillä kaupungin verkkosivuilla (Strategiat, ohjelmat ja suunnitelmat | Naantali)

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteistä tiedottaminen on jatkuva prosessi, ja se on osa kaupungin päivittäistä toimintaa. Palveluista ja toteutuneista toimenpiteistä viestitään monikanavaisesti ja vastuu on niillä, jotka vastaavat kyseisistä toiminnoista. Kaupungin viestintähenkilöstö toimii työn tukena. Hyvinvoinnin edistämiseksi tehdystä työstä tiedotetaan niin kuntalaisille kuin päättäjille.

Hyvinvointisuunnitelman mukaisista toimenpiteistä viestitään positiivisten nostojen kautta mediaan ja kaupungin omiin tiedotuskanaviin. Eri kohderyhmille valitaan soveltuvat viestintäkanavat ja -tavat. Esimerkiksi ikäihmisille tapahtuvassa viestinnässä on muistettava myös perinteinen paperinen viestintämateriaali, joka tulee olla saatavilla ikäihmisten asiointipaikoissa. Tärkeää on huomioida myös kuntalaisten monikielisyys.

Asiakkaiden aktivointi ja osallistaminen sekä kampanjat toteutetaan yhteistyössä kaupungin viestinnän kanssa. Viestintää toteutetaan kaupungin viestintäsuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Keskeisemmistä toteutetuista toimenpiteistä informoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Tämä on Naantalin kaupungin hyvinvointisuunnitelma vuosille 2023–2025. Hyvinvointisuunnitelmaa päivitetään vuosittain ja sen tavoitteet tarkentuvat ohjelmakauden edetessä.

2 HYVINVOINNIN KEHITYS NAANTALISSA

Hyvinvoinnin kehittymistä seurataan erilaisten indikaattorien ja itsearviointien avulla. Indikaattorit osoittavat niin hyvinvointia kuin pahoinvointia. Niiden avulla pystytään tunnistamaan kehittämiskohteita sekä sitä, millaisia palveluita kuntalaiset tarvitsevat. On keskeistä muistaa, että merkittävä osa kuntalaisista voi hyvin.

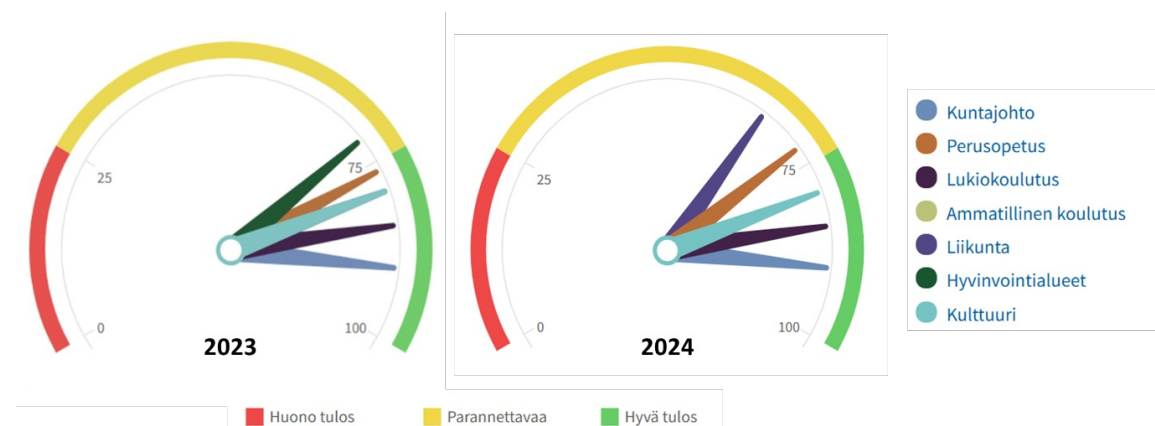
Hyvinvoinnin kehittymisen seuranta ja kehittämistavoitteiden asettaminen ovat haasteellisia, koska tilastotiedot saadaan usein aikaviiveellisesti. Haasteita aiheuttaa myös indikaattorien ja tilastotietojen kuntakohtainen puute työikäisten ja ikäihmisten osalta. Näiden ikäryhmien kohdalla tietoja löytyy enemmän alueellisesti ja valtakunnallisesti. Lasten ja nuorten kohdalla tilanne on parempi ja kuntakohtaisia indikaattoreita on huomattavasti enemmän.

Vuosittaisen kertomuksen 2. osan teksteissä käytetään uusinta saatavilla olevaa tietoa. Kaaviokuvissa hyvinvoinnin kehittymistä ja vertailua seurataan 1-2 aiempaan vuoteen. Vertailuvuodet riippuvat siitä, kuinka ajantasaista tietoa on saatavilla. Hyvinvointisuunnitelman hyvinvointi-indikaattoreissa Naantalın vertailukunniksi on valittu Kaarina, Lieto, Raisio ja Turku. Lisäksi tietoja verrataan Varsinais-Suomen hyvinvointi-alueen sekä koko maan tilanteeseen. Hyvinvointisuunnitelman osassa 2 käytetyt indikaattorit löytyvät suunnitelman lopusta.

2.1 Kuntajohto, talous ja elinvoima

TEAvisari näyttää kunnan terveydenedistämisen suunnan eri sektoreilla (kuva 3). TEAvisarin tiedonkeruu tapahtuu eri osa-alueilla vuorovuosin. Osa vastaa parillisina vuosina, osa parittomina. Tietoja päivitetään kaksi kertaa vuodessa, joten kunnan kokonaistuloksissa saattaa olla vaihtelua vuoden mittaan. Kuvan 3 tulokset ovat 20.12.2024 tehdyn päivityksen mukaiset.

Naantalın kaikkien sektorien vuoden 2024 keskiarvo 78, on pisteen edellisvuotta heikompi. Tulos on kuitenkin edelleen parempi kuin koko maassa (70), Varsinais-Suomen hyvinvointialueella (69) sekä vertailukunnissa (Raisio 67, Kaarina 69, Lieto 73, Turku 72).

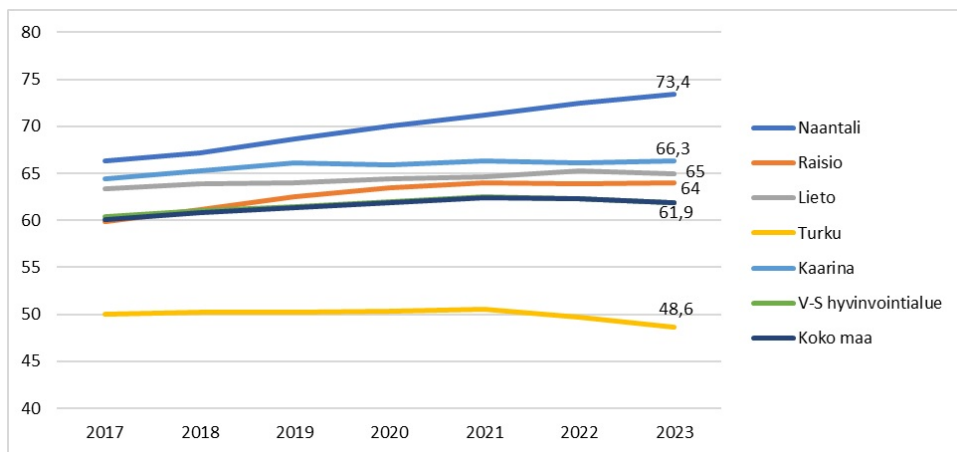
Kuva 3 Terveydenedistämisen pistemäärien kehitys Naantalissa 2023 - 2024

Hyte-kertoimeen vaikuttavien prosessi-indikaattorien osalta Naantalın kuntajohto toimii hyvinvointia edistävästi. Kuntajohto seuraa kuntalaisten elinoloja ja terveydentilaa ja on sitoutunut tekemään toimenpiteitä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseksi. Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan vuosittain hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen kunnan talousarviomittareilla. Kunnassa toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koordinoiva asiantuntija, jonka toimesta kootaan vuosittainen hyvinvointikertomus muutosindikaattoreineen valtuuston hyväksyttäväksi. Lisäksi kunnassa hyödynnetään osallistamista eli asukasraateja ja foorumeja palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Kuntajohdon osalta tulokset ovat samat kuin 2023, koska viimeisimmät kuntajohdon tulokset ovat syksyltä 2023.

Hyvinvointialueudistuksen johdosta vertailukelpoisia ja yksiselitteisiä lukuja valtionosuuksista tai verotulokehityksestä ei ole päivitetty tilastopankkiin, josta suunnitelman ja aiempien vuosien kertomusten luvut on otettu. Naantalın tietoja em. lukuihin löytyy kunnan [talousarvioista \(https://www.naantali.fi/fi/osallistuminen-ja-paatoksenteko/talous-ja-strategia/talousarvio-ja-tilinpaatos\)](https://www.naantali.fi/fi/osallistuminen-ja-paatoksenteko/talous-ja-strategia/talousarvio-ja-tilinpaatos).

Naantalın väkiluku oli vuoden 2024 lokakuussa 20 136. Kuntien välinen nettomuutto tuhatta asukasta kohden on laskenut vuonna 2023 6,4%:in vuoden 2022 16,4%:sta. Vuonna 2023 muutti pois Naantalista noin 20 asukasta enemmän kuin vuonna 2022. Tulomuuttajia oli 2023 non 90 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Naantali ikääntyy nopeaan tahtiin ja luonnollinen väestönkasvu on miinusmerkkinen (-59). Demografinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttäneitä on sataa 15–64-vuotiasta kohti. Naantalissa demografinen huoltosuhde on korkeampi kuin Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kunnissa keskimäärin (kuva 4).

Kuva 4 Demografinen huoltosuhte

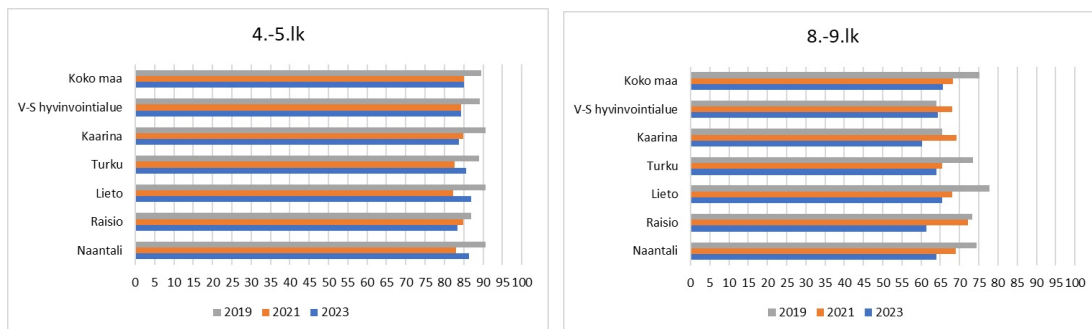
Vuonna 2023 kunnan väestöstä työikäisiä (25—64v.) oli 49,4%. Työikäisten määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia viimeisten viiden vuoden aikana. Vuodesta 2022 määrä on laskenut 0,5%. Työttömien osuus työvoimasta nousi hieman vuonna 2024 (2023 6,7%, 2024 7,6%). Samoin pitkäaikaistyöttömien osuus nousi 1,95%:sta 2,2%:iin.

Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on laskenut vuodesta 2022. Toimeentulotukea saaneita kotitalouksia oli vuonna 2023 526, mikä on 88 kotitaloutta vähemmän kuin vuonna 2022. Toimeentulotukea saaneiden 25—64-vuotiaiden henkilöiden määrä pieneni vuonna 2023 ollen 4,2% (2022 4,8%) Pitkäaikaisesti tukea saaneiden lapsiperheiden määrä hieman kasvoi (1% 2023, 0.7% 2022).

Kunnan yleinen pienituloisuusaste laski vuonna 2023 7,6%:in (2022 oli 7,9.) Vertailualueisiin nähden se oli melko matala. Gini-kerroin, joka kuvaa tulonjaon tasaisuutta oli Naantalissa 29,5 (2023). Gini-kerroin on laskenut aiemmasta vuodesta (2022 35,7). Luku on ollut aiemmin melko selvästikin vertailualueita suurempi, mutta on laskenut lähelle vertailualueiden lukuja. Turussa Gini-kerroin on hieman Naantalia korkeampi.

2.2 Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Naantalilaisista 4.—5.-luokkalaista 86,4% ja 8.-9.-luokkalaista 64% on kouluterveyskyselyn mukaan elämäänsä tyytyväinen tai melko tyytyväinen. Tyytyväisten 4.—5.-luokkalaisten määrä on lisääntynyt Naantalissa ja vertailualueilla tilanne on pääosin myös kehittynyt parempaan suuntaan tai pysynyt samassa. Naantalilaisten 8.—9.-luokkalaisten osalta määrä on vähentynyt aiempaan kyselyvuoteen nähden. Tilanne on heikentynyt myös vertailualueilla (kuva 5).

Kuva 5 Elämään tyytyväisten osuus 4.—5.- ja 8.—9.-luokkalaista

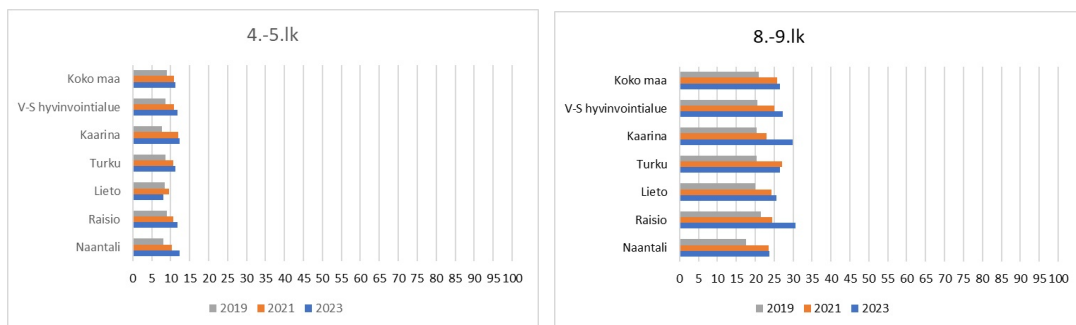
Koettu osallisuus sekä kuuluminen yhteisöön ovat tärkeitä asioita lasten ja nuorten henkisen hyvinvoinnin näkökulmasta. 11,2% 8.—9.-luokkalaista kokee, että heillä on hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa ja noin 85% kokee olevansa tärkeä osa koulu- ja luokkayhteisöä. 4.—5.-luokkalaista suurin osa (96%) kokee olevansa tärkeä koulu- ja luokka yhteisössä.

Yksinäisyyden tunne on hieman vähentynyt 8.—9.-luokkalailla ja yhä harvempi saman ikäluokan nuori kokee joutuneensa koulukiusatuksi vähintään kerran viikossa. Niiden nuorten määrä, joilla ei ole yhtään läheistä ystävää on myös laskenut. Yksinäisyyttä kokevien määrä on toiseksi matalin vertailukuntiin nähden. Kiusattujen osalta vertailukuntien tilanne on heikentynyt toisin kuin Naantalissa.

Tilanne 4.—5. luokkalaisten kohdalla on muuttunut hieman heikompaan suuntaan. 2023 kouluterveyskyselyn mukaan vähintään kerran viikossa koulukiusatuksi kokee joutuneensa 7,7%, kun määrä kaksi vuotta aiemmin oli 6,3%. Yksinäisyyttä kokevin määrä on melko alhainen (2.7%) ja on pysynyt samalla tasolla aiempaan verrattuna.

4.—5 luokkalaisista 11,3% ja 8.—9.-luokkalaisista 23,7% kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Kokemukset omasta terveydentilasta ovat hieman heikentyneet molemmilla ikäryhmillä. Vertailualueisiin nähden 8.—9.-luokkalaisilla tilanne on muita parempi, mutta 4.—5.-luokkalaisten osalta Kaarinan kanssa muita heikompi (kuva 6).

Kuva 6 Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus 4.-5.- ja 8.-9.-luokkalaisista

Kouluterveyskyselyn mukaan kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on hieman vähentynyt 8.-9.-luokkalaisten keskuudessa (18,8%). Vertailualueilla ahdistuneisuus on jatkanut kasvua. Sosiaalinen ahdistuneisuus on kuitenkin lisääntynyt (43,7%) myös Naantalissa.

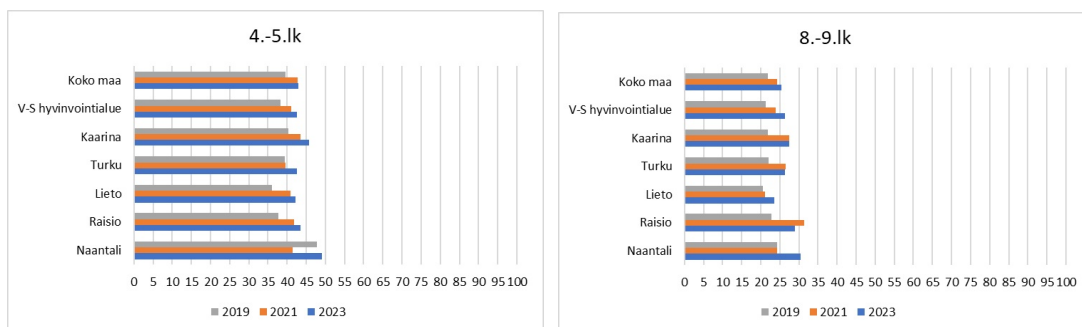
Masennusoireilua on kokenut hieman aiempaa harvempi, mutta yhä useampi on ollut huolissaan omasta mielialastaan kuluneen 12 kk aikana. Koulu-uupumus on lisääntynyt. Aiemmin koulu-uupumusta koki noin joka viides, vuonna 2023 noin joka neljäs. Koulu-uupumusta koetaan eniten Naantalissa ja Raisiossa, muilla vertailualueilla tilanne on muuttunut parempaan suuntaan.

Nuoremmilla (4.—5.lk) mielialaan liittyviä ongelmia on esiintynyt noin joka viidennellä (21,5%). Kehitys on negatiivinen, kuten lähes kaikilla vertailualueillakin.

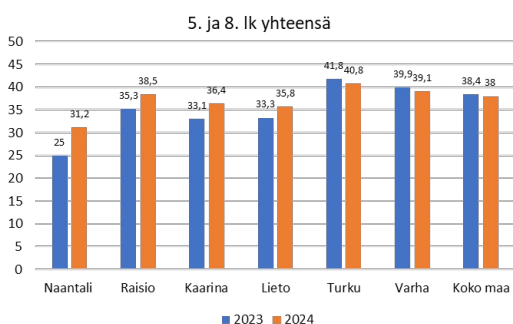
Terveydentilaan vaikuttavat osaltaan elintavat. Lapsilla kahdesta kuuteen ikävuoteen sekä 13—16-vuotiailla nuorilla lihavuuden yleisyys on hieman laskussa, kun taas 7—12-vuotiailla lihavuuden yleisyys on nousussa. Lihavuuden yleisyys on vertailukuntiin nähden keskitasoa hyvin pienin eroin. Ylipainoisten 8.—9.-luokkalaisten määrä on laskenut osuuden ollessa Liedon kanssa vertailualueista matalin.

Liikkumisessa ja fyysisessä toimintakyvyssä on 2023 kouluterveyskyselyn mukaan nähtävissä positiivista suuntausta. Vähintään tunnin päivässä liikkuvien määrä on lisääntynyt sekä 4.—5.-luokkalaisten että 8.—9.-luokkalaisten osalta (kuva 7).

Fyysistä toimintakykyä mittaavien MOVE-testien tulokset ovat heikentyneet vuonna 2024. Niiden 5. ja 8.luokkalaisten määrä, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia haittaavalla tasolla on selvästi lisääntynyt edellisestä vuodesta. Aluevertailussa Naantali sijoittuu edelleen kärkeen, mutta ero vertailukuntiin on kaventunut vuoden takaisesta (kuva 8). Syksyllä 2024 on aloitettu MOVE-polun kehittämistyö, jonka tavoitteena on luoda toimiva ja oppilaan fyysistä toimintakykyä tukeva Move! -polku yhteistyössä koulun henkilökunnan, terveydenhuollon ja vanhempien kanssa.

Kuva 7 Vähintään tunnin päivässä liikkuvien määrät (%)

Kuva 8 Heikon fyysisen toimintakyvyn omaavien määrä (%)

Huolta herättävä päihteiden tai tupakka- ja nikotiini tuotteiden käyttö on 8.—9.-luokkalaisten poikien osalta lisääntynyt, kun taas tyttöjen osalta vähentynyt. Huolta herättävien käyttäjien osuus sukupuolien yhteensä laskettuna on kasvussa koko maassa ja valtaosassa vertailukuntia. Naantalissa nykyään on 5,1%, ollen kuntaverailussa parhaalla tasolla. Rahapelejä viikoittain pelaavien määrä samassa ikäryhmässä on ollut laskussa jo useamman vuoden. Vain 3,3% naantalilaisista 8.-9.luokkalaisista pelaa viikoittain ja määrä on alhaisempi kuin vertailualueilla. Päivittäin jotain tupakkatuotetta käyttävien määrä (8.—9.lk) on kasvussa sekä Naantalissa että vertailualueilla. Erityisesti pojilla käyttö on lisääntynyt. Myös yhä useampi 4.—5.-luokkalainen on käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran. Nuorempienkin käytön osalta poikien osuus on tyttöjä suurempi.

Iso osa lasten ja nuorten ajasta kuluu koulussa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa on hieman heikentynyt aiemmasta TEA-viisari- mittauksesta (TEA pistemäärä 2021 76/100, 2023 72/100). Pistemäärää ovat heikentäneet mm. opettaja- ja koululääkärimitoitusten muutos, päihteiden esiintymiseen kouluissa liittyvät kirjauspuutteet sekä oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin säännöllisen seurannan kirjauksien puute. Positiivista suuntausta mittauksessa on nähtävissä mm. koulupäivien liikuntaa lisäävissä toimenpiteissä, poissaolojen seurannassa sekä opiskeluhoitoryhmän kokoontumisissa.

2.3 Nuoret ja nuoret aikuiset

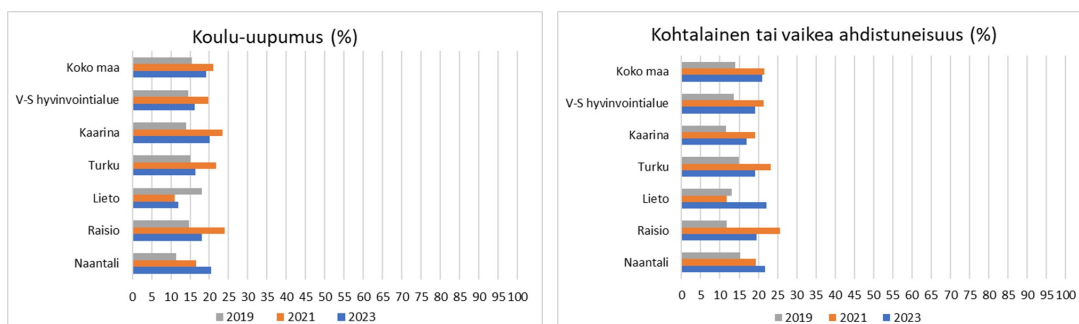
Nuorten osallisuudesta ja mielen hyvinvoinnista saadaan tietoa mm. kouluterveyskyselyn kautta. Naantalissa kohdalla on huomioitavaa, että kyselyn tulokset saadaan vain lukion opiskelijoista, koska kaupungissa ei ole ammattioppilaitoksia. Tilastot antavat siis vain osan hyvinvoinnin ja terveyden tilanteesta tässä ikäryhmässä. Muualla kuin Naantalissa opiskelevien naantalilaisten nuorten vastaukset vaikuttavat muiden kuntien tuloksiin ja Naantalissa tuloksia tulkittaessa on huomioitavaa, että kaikki Naantalissa lukion opiskelijat eivät ole naantalilaisia. On myös naantalilaisia nuoria, joita ei tavoiteta ollenkaan opiskelupaikkojen kyselyjen kautta ja joiden hyvinvoinnin tilanteesta ei välttämättä saada ollenkaan tietoa.

Vuonna 2023 lukion 1.—2.-luokan opiskelijoista 65,9% koki olevansa tyytyväinen elämäänsä. Määrä on laskenut 8,5% vuodesta 2021. Vertailussa tyytyväisten lukio- opiskelijoiden määrä on Naantalissa hieman alhaisempi kuin koko maassa ja V-S hyvinvointialueella.

Sosiaalisten suhteiden osalta 7,6% puuttuu läheinen ystävä ja 17,4% tuntee itsensä yksinäiseksi. Luvut ovat nousseet aiemmista vuosista. Erityisesti yksinäisyyden tunne kasvu on Naantalissa opiskelevien tuloksissa merkillepantavaa. Yksinäisyyttä kokevien määrä on noussut merkittävästi vuoden 2019 jälkeen. Koulukiusaaminen on myös lisääntynyt. Vuonna 2023 Naantalissa lukion opiskelijoista 4,5% on ollut koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, kun vuonna 2021 määrä oli 1,2%. Luku on edelleen melko pieni, mutta kasvu on merkittävä ja määrä on suurempi kuin koko maassa ja vertailualueilla keskimäärin.

Yli puolet Naantalissa lukion 1.—2.-luokan opiskelijoista kokee olevansa tärkeä osa koulu- ja luokkayhteisöä. Yhä useampi myös kokee, että koulussa on hyvät vaikutusmahdollisuudet. Eniten vaikutusmahdollisuuksia koetaan olevan mm. oppituntien järjestelyissä sekä koulun tapahtumien järjestämisessä. Noin 75% mielestä opiskelijat viihtyvät hyvin yhdessä ja noin 60% kokee saavansa opettajilta väittävä ja oikeudenmukaista kohtelua.

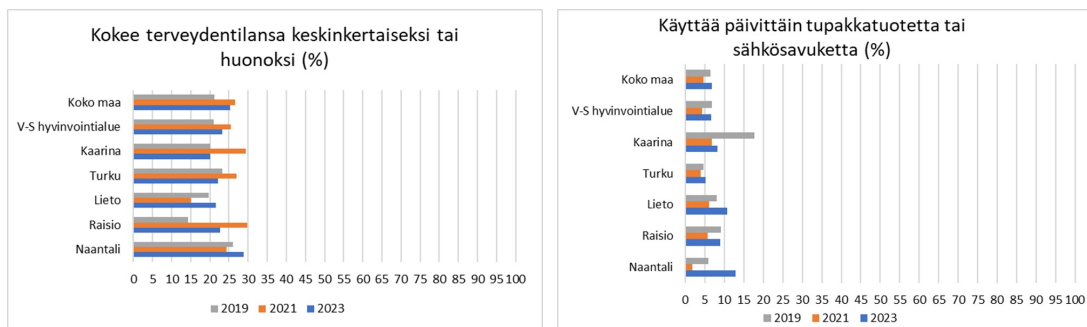
Ahdistuneisuuden ja koulu-uupumuksen osalta trendi on huolestuttavalla tavalla kasvussa. Lietoa lukuunottamatta vertailualueilla tilanne näyttää taas kääntyneen parempaan suuntaan. Naantalissa lukion 1.—2. luokan opiskelijoista 20,5% on kokenut koulu-uupumusta ja 21,7% kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta (kuva 8).

Kuva 8 Koulu-uupumus ja ahdistuneisuus

Lukion 1.—2. luokan opiskelijoista 28,8% kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi (kuva 9). Tilanne parani vuonna 2021, mutta on nyt taas kääntynyt heikompaan suuntaan. Ylipainoisten opiskelijoiden osuus on 15%, mikä on 1,2% enemmän kuin 2021. Vertailualueisiin nähden ylipainoisia opiskelijoita on kuitenkin pääasiassa vähemmän. Vähintään tunnin liikkuvien osuus (15,5%) on laskenut vuoteen 2021 verrattuna (21,3%). Aiemmin Naantalissa luku oli vertailualueita parempi, nyt muiden luvut nousseet paremmaksi. Vajaalla 10 prosentilla opiskelijoista on huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiini tuotteiden käyttöä tai rahapelaamista. Päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta käyttää 12,8% opiskelijoista, kun vastaava luku vuonna 2021 oli 1,8%. Käyttö on noussut sähkötupakan yleistyessä Naantalissa lisäksi myös vertailualueilla (kuva 9).

Kuva 9 Terveydentila ja tupakointi

Raittius on lisääntynyt ja hieman aiempaa harvempi Naantalin lukion 1.—2.luokan opiskelija on tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa (18,5%). Silti kerran kuussa humalassa olevien määrä on Naantalissa vertailualueista toiseksi suurin. Ainakin kerran huumeita kokeilevien määrä on kasvanut muutamalla prosentilla (11,5%). Huumeita ainakin kerran kokeilevien määrässä Naantalin lukiossa opiskelevat sijoittuvat vertailualueiden keskivaiheille.

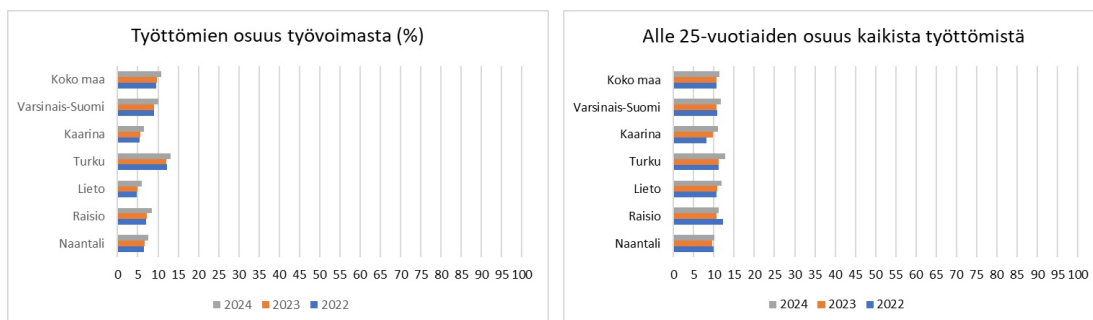
Syrjäytymisriskissä olevien 18—24-vuotiaiden %-osuus vastaavanikäisistä on hieman noussut viimeisten tilastovuosien aikana. Vuonna 2021 määrä oli 16,3%, 2022 18,5% ja 2023 18,8%. Aiempina vuosina kasvussa ollut koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus (17-14v.) on kääntynyt laskuun vuonna 2023 (2022 6,8%, 2023 6,1%).

2.4 Työkäiset

Naantalin työttömyysaste oli vuonna 2024 keskimäärin korkeampi kuin aiempina vuosina. Työttömyysasteen kuukausikohtainen keskiarvo oli v. 2022: 6,5 %, 2023: 6,7 % ja 2024: 7,6 %. Koko maakunnan kuukausikohtainen keskiarvo vuonna 2024 oli 10,1 % (kuva 10.)

Ulkomaalaisten työttömyysaste on tyypillisesti korkeampi kuin koko väestön. Ulkomaalaisten työttömyysaste oli vuonna 2024 keskimäärin selvästi korkeampi kuin aiempina vuosina. Työttömyysasteen kuukausikohtainen keskiarvo oli v. 2022: 16,2 %, 2023: 18,8 % ja 2024: 24,5 %. Koko maakunnan kuukausikohtainen keskiarvo vuonna 2024 oli 25,5 %.

Nuorten (alle 25 v.) työttömien osuus kaikista työttömistä oli hieman korkeampi kuin aiempina vuosina. Nuorten työttömien lukumäärä on kasvanut merkittävästi koko maassa, mutta nuorten työttömien suhteellinen osuus kaikista työttömistä ei ole kasvanut yhtä merkittävästi, koska työttömyys yleisesti on myös kasvanut. Nuorten työttömien kuukausikohtainen keskiarvo suhteessa kaikkiin työttömiin: v. 2022: 10,0 %, 2023: 9,5 % ja 2024: 10,2 %. Koko maakunnan kuukausikohtainen keskiarvo vuonna 2024 oli 11,7 % (kuva 10.)

Kuva 10 Työttömyysaste ja alle 25-vuotiaiden työttömyys

Pitkäaikaistyöttömyys vaikuttaa haitallisesti sekä terveyteen että hyvinvointiin. Huono terveys ja varsinkin mielenterveysongelmat ovat yhteydessä pidempään työttömyyden kestoon ja toistuva ja pitkittyvä työttömyys alentaa työkykyä. Pitkäaikaistyöttömien määrä on lisääntynyt vuonna 2024. Pitkäaikaistyöttömien lukumäärän kuukausikohtainen keskiarvo oli v. 2022: 181 hlö, 2023: 179 hlö ja 2024: 207 hlö.

Työttömyyden kasvulle ei yleensä ole yhtä ainoaa syytä. Merkittävin yksittäinen tekijä isossa kuvassa on koko maan taloudelliset ja tuotannolliset suhdanteet. Talouskasvun hidastuminen aiheuttaa lomautuksia ja irtisanomisia sekä vähentää avointen työpaikkojen määrää. Nyt kun Suomen talouskehitys on ollut heikkoa jo pitkään ja uusia työpaikkoja ei ole syntynyt, kilpailu avoimista työpaikoista on kiristynyt. Kiristyneestä kilpailusta kärsivät usein työttömät, joilla on katkoja työhistoriassa sekä nuoret ja maahanmuuttajat, joilla työkokemusta ei ole kertynyt joko lainkaan tai vain vähän.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden määrä työkäisten (25—64v.) kohdalla on hieman laskenut. Vuonna 2022 tukea pitkäaikaisesti sai 1,2% ja vuonna 2022 1,0% vastaavan ikäisestä väestöstä.

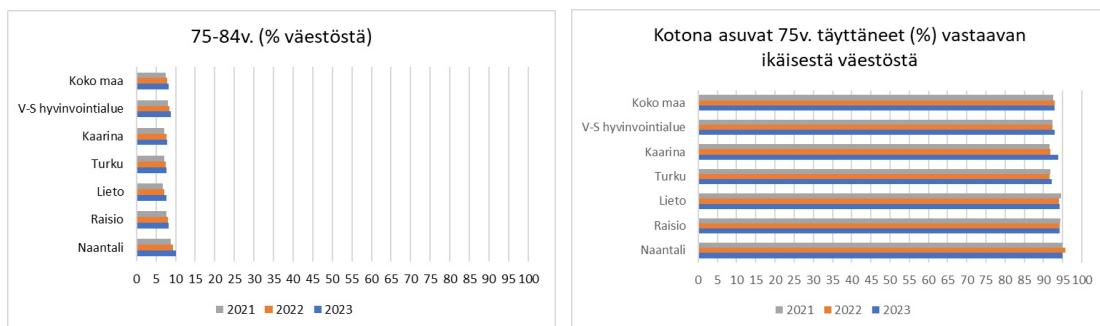
Työikäisten yhteiskunnallisesta osallistumisesta saadaan tietoa esimerkiksi vaalien äänestysaktiivisuuden kautta. Äänestysaktiivisuus on noussut viime eduskuntavaalien osalta hieman ja toisaalta viime kuntavaalien osalta aktiivisuus on laskenut. Naantalissa äänestysprosentti oli 2023 eduskuntavaaleissa 76,4% ja 2021 kuntavaaleissa 62,4%. Vertailualueisiin nähden Naantalissa äänestetään hieman muita enemmän. Hyvinvointialuevaaleissa vuonna 2022 naantalissa äänestysprosentti oli 55,8%.

Äänestysaktiivisuus- indikaattorit mittaavat kuntalaisten osallistumista kunnalliseen poliittiseen päätöksentekoon. Indikaattorien ei voida sanoa mittaavan validisti yleistä osallisuutta, sillä ihmiset osallistuvat yhteiskunnalliseen elämään lukemattomilla eri tavoilla esim. osallistumalla ei-poliittiseen yhdistystoimintaan tai erilaisiin harrastuksiin. Tämän tyyppisestä osallistumisesta on heikosti saatavilla kuntakohtaisia tilastoja.

2.5 Ikäihmiset

Ennusteiden mukaan ikääntyneiden määrä tulee tulevina vuosina ja vuosikymmeninä nousemaan. Varsinais- Suomessa yli 75-vuotiaiden osuus on suurempi kuin koko maassa keskimäärin ja Naantalissa osuus on vertailualueista korkein (12,9%). Kaikilla vertailualueilla 75 vuotta täyttäneiden osuus on kasvussa. Koko maahan, V-S hyvinvointialueeseen sekä vertailukuntiinkin nähden Naantalissa 10% osuus 75—84-vuotiaista väestöstä on kaikkein korkein (kuva 11). Myös 65—74- vuotiaiden kohdalla osuus on muilla vertailualueilla Naantalia matalampi. Väestöennuste vuodelle 2030 ennustaa 65—74- vuotiaiden osalta 0,3% laskua, mutta 75—84- vuotiaiden kohdalla määrä on ennusteen mukaan kasvussa 2,2% vuoden 2023 lukuun nähden.

Kunnan tuottamat palvelut ja olosuhteet vaikuttavat ikäihmisten toimintakykyyn ja mahdollisuuksiin selviytyä itsenäisesti arjessa. Vuonna 2023 94,9% 75 vuotta täyttäneistä asui kotona. Määrä on laskenut vajaan prosentin vuodesta 2022. Vertailukunnissa kotona asuvien määrä on pysynyt samana tai hieman nousuut, mutta Naantalissa luku on edelleen korkein pienestä laskusta huolimatta.

Kuva 11 75- 84-vuotiaiden osuus väestöstä ja kotona asuvat 75-vuotta täyttäneet

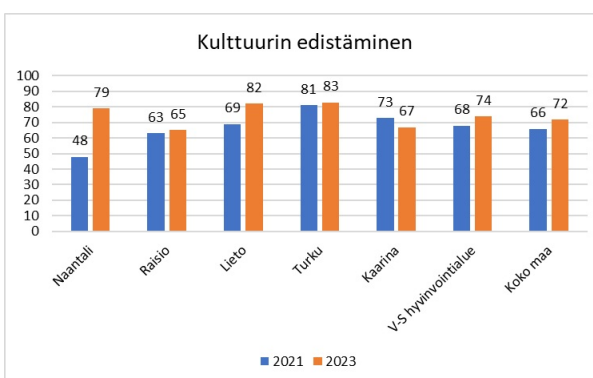
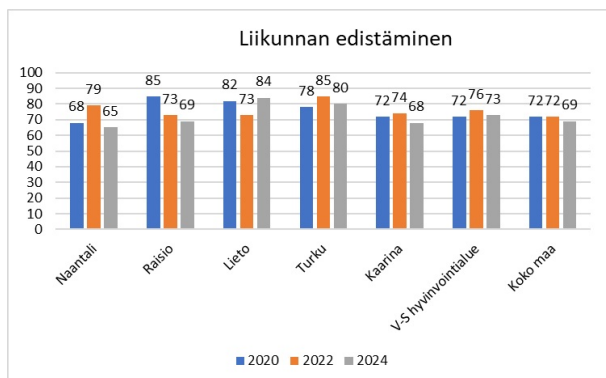
Kuntakohtaisesti on melko heikosti saatavilla tilastotietoja ikääntyneiden osalta. Varsinais-Suomen vuoden 2022 tilastoja tarkasteltaessa voi todeta, että yli 75-vuotiaiden kohdalla elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus oli hieman alle puolet vastaavan ikäisestä väestöstä. Määrä on hieman noussut vuodesta 2020 ja onli muutaman prosentin enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Ikääntyneistä (75v.+) itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (9,5%) laski Varsinais-Suomessa muutaman prosentin vuonna 2022. Liikunta- harrastaminen ja järjestötoimintaan osallistumien voivat lieventää yksinäisyyttä. Vapaa-ajan liikuntaa harrastaa yli 60% yli 75-vuotiaista ja aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuu 26% (V-S alueellinen hyvinvointikertomus 2021)

2.6 Kaikki ikäryhmät

Hyvinvoinnin edistämisen onnistumista arvioidaan mm. THL:n tuottaman TEA-viisarin avulla. Kuntajohtoon ja koulutukseen sekä opiskeluun kohdistuvien mittarien lisäksi TEA-viisari tuottaa tietoa kunnan hyvinvoinnin edistämisestä mm. liikunnan ja kulttuurin näkökulmasta. Viimeisin liikunnan edistämisen arviointi on vuodelta 2024. Tulos on heikentynyt vuoden 2022 tuloksesta 15 pistettä (2024, 65/100p.). Heikentymiseen vaikuttaneista puutteista noin 50%:iin on pystytty vastaamaan jo vuoden 2024 lopulla ja vuoden 2025 aikana. Vuoden 2024 pistemäärää heikentävistä puutteista edelleen kehittämistä vaativat pääasiassa liikunnasta vastaavan viranhaltijan osallistuminen maankäytön suunnitteluun sekä vaikutusten ennakoarviointiin palveluverkoston suunnittelussa tai lautakuntapäätösten valmistelussa. Myös erilaisten tilastojen keräämisessä ja raportoinnissa on jotain puutteita. Vuoden 2024 tuloksissa sitoutuminen (esim. poikkihallinnollinen työryhmä, liikunnan edistäminen strategioissa ja liikunnan edistämisen vastuutahot) sekä muut ydintoiminnot (esim. liikuntaryhmät ja koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet) ovat korkeimmilla pistemäärillä.

Kulttuurin osalta TEA-tilastotietoa on vasta vuodelta 2019 alkaen. Kulttuurin kokonaispistemäärä oli kaksi ensimmäistä tilastovuotta melko alhainen, mutta 2023 tapahtui positiivinen muutos pistemäärän noustessa 79 pisteeseen vuoden 2021 47 pisteestä. Aluevertailussa Naantalissa tilanne on kulttuurin osalta kehittynyt eniten positiiviseen suuntaan aiempaan verrattuna.

Parhaat pisteet kulttuuri on saanut johtamisesta, osallisuudesta sekä muista ydintoiminnoista (mm. päätösten vaikutuksen ennakoarviointi ka kulttuurikasvatusta edistävä toimenpiteet). Eniten kehitettävää kulttuurin osalta on mm. sitoutumisessa ja seurannassa. Vertailualueisiin nähden liikunnan edistämisen pistemäärä jää heikoimmaksi, mutta kulttuurin osalta Naantalilla on kolmanneksi korkeimmat pisteet.

Kuva 12 Liikunnan ja kulttuurin edistämisen TEA-pistemäärät

3 TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Suunnitelmaan on valittu yhteensä 24 hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen tavoitetta viiden eri otsikon alle. Otsikoiksi on valittu kolme ikäryhmää ja niiden lisäksi kaikkia ikäryhmiä koskevat vapaa-aika sekä asuminen ja ympäristö.

Taulukon suunta- solun väri kuvastaa tavoitteiden toteutumista liikennevalomallin mukaisesti. Punainen= tavoite ei toteutunut, keltainen= tavoite osittain toteutunut, vihreä= tavoite toteutunut.

LAPSET, NUORET JA PERHEET

TAVOITE	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET	ARVIOINTI JA SEURANTA	VASTUUTAHOT
Asiakaslähtöinen varhaisen tuen toimintamalli perhekeskus-yhteistyönä	<ul style="list-style-type: none"> Lapsiperheiden palvelujen välisen yhteistyön tiivistäminen edelleen Yhteistyön koordinoinnin ja prosessien tarkentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Tyytyväinen elämäänsä 4 –5 lk. Vartu-perheohjausta saaneiden perheiden lukumäärä Lastensuojelun avohuollon asiakkaana olevien 0–17-vuotiaiden määrä 	Sivistyspalvelut (HVA-yhteistyö eli hyvinvointialueyhteistyö keskiössä)
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Kunta aloitti yhteisövaikuttavuus toimintamallin valmistelun yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Työ on kesken. 			
Lapsiperheille kohtaamispaikkoja	Kohtaamispaikka tarjoaa lapsille ja perheille: <ul style="list-style-type: none"> Avointa toimintaa Vertaistoimintaa ja vertaistuki-ryhmiä Teemailtoja, tapahtumia ja tapaamisia Lapsille leikki- ja varhaiskasvatustoimintaa Nuorille toimintaa Toimintaympäristön vapaaehtoistoiminnalle Tietoa, asiantuntemusta ja neuvontaa 	<ul style="list-style-type: none"> Avointen kohtaamispaikkojen lukumäärä Avointen kohtaamispaikkojen kävijämäärä Tapahtumien lukumäärä 	Sivistyspalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
Liikuntapalvelut <ul style="list-style-type: none"> Lapsiperheiden ipanariehat Rymättylä, Merimasku ja tatamisali 10 kertaa keväällä ja syksyllä, kävijämäärä noin 15-30/kerta/paikka. Perheliikuntatapahtumat Velkualla ja Luonnonmaalla, osallistujia 40 ja 120. Yhdistysten ohjaamat perheliikunta-tunnit Luonnonmaalla 10 kertaa, osallistujia 0-15. Perheiden luontoillat 4 kertaa, 14 osallistujaa Perheiden Hämärähommat 2 kertaa, osallistujia 7 perhettä. Nuorten avoimet peli-illat Gripissä, 10 kertaa, osallistujia 20-27. 			

Kulttuuripalvelut

- Yhteisötaiteilija järjesti syksyllä lapsiperheille suunnattuja maksuttomia Taidelauantai-tapahtumia Birgitta- ja Kristoffer-salissa. Naantalin opiston kuvataidekoulu oli mukana Taidelauantaissa järjestämällä taidepajat. Kaikissa Taidelauantai-tapahtumissa oli yhteensä 233 osallistujaa.

Naantalin opisto

- Taiteillaan yhdessä kurssin, 8 osallistujaa
- Lapsi & aikuinen akvarellimaalauskurssin, 12 osallistujaa
- Aikuinen & lapsi kokkikurssin, 15 osallistujaa
- Kuvataidekoulussa opiskeli yhteensä 140 lasta ja nuorta, heistä yli 12 -vuotiaita oli 25.
- Kaikkiaan opistotoimintaan osallistui 316 lasta ja nuorta.

Musiikkiopisto

- Toteutti Lasten ja Nuorten Musiikkijuhlaviikon tapahtumia 11. - 16.3.2024 sekä vuoden aikana muitakin kaikille avoimia tapahtumia.

Avoin varhaiskasvatus

- Kokooa vuodessa reilu 200 asiakasta eri tapahtumiin ja ryhmiin.

Nuorisopalvelut

- Syys-huhtikussa nuorisotaloiltoja Rymättylässä, Velkualla ja keskustassa. Iltoja järjestettiin siten, että jokaisena viikonpäivänä oli jokin nuorisotila avoinna. Arki-illoissa oli noin 20-30 nuorta, yökahvilassa noin 40-100 nuorta/ilta.
- Nuorisotyöntekijä oli tavoitettavissa myös kirjastossa 1-3 kertaa viikossa.

Lasten ja nuorten kouluyhteisöön kuulumisen kokemuksen vahvistuminen

- SKY- hankkeen mukaiset toimenpiteet
- School to belong- mallin toimenpiteet

- Oppilaiden koulupoissaolojen kokonaismäärä
- Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus 4.—5. lk. ja 8.—9. lk.
- Kokee kuuluvansa kouluyhteisöön, osuus 4.—5.lk ja 8.9.lk

Sivistyspalvelut (HVA-yhteistyö keskiössä)

TOTEUTUNEET TOIMENPITEET

SUUNTA

- Perusopetuksen ja lukion yhteinen yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishanke mahdollisti hyvinvointiohjaajan palkkaamisen ja hyvinvointiopettajan jokaiselle koululle.
- Kouluun kiinnittymisen toimenpiteenä kehitetty ja toteutettu hyvinvoinnin vuosikello kaikissa Naantalin kouluissa esiopetuksesta lukioon.

Esiopetus

- Laadittiin suunnitelma esiopetukseen liittymisen vahvistamisesta. Suunnitelman toimenpiteet käytössä.

Perusopetus

- Maijamäessä toimi koulunuorisotyöntekijä koko vuoden, Suopellossa elokuusta alkaen.
- Poissaoloja seurattiin ja poissaolomääriin reagoitiin- tiedolla johtaminen (SKY-hanke).
- Yhteisöllisyyden kokemuksen vahvistamiseen liittyvinä toimenpiteinä toteutettiin mm. sun- tunnit ja yksiköissä toteutuneet toiminnot.
- Hyvinvointiohjaaja oppilaiden hyvinvoinnin ja kouluun kiinnittymisen tukena koko lukuvuoden.

Lukio

- Järjestettiin lukuvuoden 2024-2025 aloitukseen sijoittunut tapahtuma koko koululle kouluyhteisöön kiinnittymisen vahvistamiseksi. Myös pienempiä koulupäivän aikana tapahtuneita yhteiseen tekemiseen keskittyneitä tapahtumia järjestettiin (School to belong-hanke).
- Poissaolojen seurantaan, puuttumiseen ja ennaltaehkäisyyn luotiin toimintamalli ja käytännöt vastuuhenkilöineen.
- Etsivä nuorisotyö ja seurakunta järjestivät välkäkahvit lukion opiskelijoille viikoittain.
- Hankerahoituksella palkattiin lukioon sivutoiminen tuntiohjaaja, joka toimi syrjäytymisvaarassa olevien opiskelijoiden tukihenkilönä.
- Hyvinvoinnin vuosikello oli käytössä ryhmänohjauksissa.

Nuorisopalvelut

- Nuorisopalveluiden koko henkilökunta osallistui 7.-9. luokkalaisten ryhmäyttämisiin ja lisäksi koulunuorisotyöntekijät pitivät jatkoryhmytyksiä.
- Koulunuorisotyössä pyrittiin lisäämään nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia.

<ul style="list-style-type: none"> Etsivät nuorisotyöntekijät järjestivät viikoittaisia välkkäkahvi-hetkiä. 			
Lapsen ja nuoren kasvun ja oppimisen tuen työn kokonaisuus	<ul style="list-style-type: none"> Tuen järjestäminen Konsti2 -hankkeen toimenpiteet Tuen käsikirja 	<ul style="list-style-type: none"> Toimivat tiedonsiirron käytännöt 	Sivistyspalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Tuen uudistus toteutui varhaiskasvatuksen yksiköissä. Perusopetuksessa ja lukiossa lapsen ja nuoren kasvun ja oppimisen tukeminen toteutui opetussuunnitelman mukaisesti kaikissa yksiköissä. Lapsiperheiden palvelujen välistä yhteistyötä yhteistyön tiivistettiin edelleen mm. Aurinkometsän ja musiikkiopiston varhaisiän musiikkikasvatuksen (muskarin) välillä. Kouluissa aloitti 7 uutta vapaaehtoista koulumummo/ vaaria ja päiväkodeissa 7 uutta päiväkotikummiä. 			

TYÖIKÄISET

TAVOITE	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET	ARVIOINTI JA SEURANTA	VASTUUTAHOT
Osaava työvoima	<ul style="list-style-type: none"> Kouluttautumisen edistäminen Työttömien ja työpaikkojen kohtaamisen parantaminen Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden yhdistäminen organisaatiossa 	<ul style="list-style-type: none"> Koulutuksen ulkopuolelle jääneet (17-24v.) Työttömyysaste 	Työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut, sivistyspalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Etsivät nuorisotyöntekijät avustivat ja opastivat etsivän nuorisotyön (alle 29-vuotiaat) asiakkaita koulutuksen ja työelämän piiriin. Kaupungissa aloitti uutena toimena yritys- ja työllisyyskoordinaattori. Koordinaattorin tehtävänä on mm. naantalilaisten yritysten työvoimatarpeiden selvittäminen sekä yritysten palveluneuvonta. Valmisteltiin työvoimapalvelu-uudistusta, jonka seurauksena työvoimapalvelut ovat 1.1.2025 alkaen saatavilla aiempaa lähempää (palvelupiste siirtyy Turusta Raisioon). Vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia työllistettiin kaupungin yksiköihin. Työllisyyspalvelut myönsi erilaisia tukia työnantajille työllistämisen edistämiseksi. Työllisyyspalvelut koordinoi Naantalissa kaupungin kesätyöpaikkoja. Työllisyyspalveluiden ja elinkeinopalveluiden tulosalueet ovat olleet samalla toimialalla 1.1.2023 alkaen. Työllisyyspalvelut osallistui OMA2 -verkostohankkeeseen (Strateginen kumppanuus ja omistajaohjaus ammatillisessa koulutuksessa) yhdessä Rasekon ja Rasekon omistajakuntien kanssa. Naantalissa opisto järjesti useita digiperustaitoluentoja sekä koulutuksia. Naantalissa opisto järjesti maahanmuuttajille suunnattua suomen kielen opetusta. 			
Syrjäytymisen ehkäisy ja yhteisöllisyyden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> Naantalissa kaupunki tukee yhdistysten toimintaedellytyksiä Naantalissa kaupunki tarjoaa monipuolisia ja edullisia harrastusmahdollisuuksia 	<ul style="list-style-type: none"> 3. sektorin toiminnan laajuus Yhdistysten määrä Aikuisten harrastustoiminnan laajuus Yhdistyksille myönnettyjen avustusten määrä (€/asukas) 	Sivistyspalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Vuoden 2022 tilastojen mukaan Naantalissa toimi 280 yhdistystä. Kaupungin verkkosivuilta löytyy listaus 73 yhdistyksestä. Kaupunki tarjosi harrastuspaikkoja (esim. kulttuuri- ja liikuntatiloja) ja yhdistysten kokoontumispaikkoja maksuttomasti tai edullisesti. Sivistyspalvelut järjesti yhdistyksille ja seuroille kaksi avointa yhdistysiltaa. joiden ohjelmassa oli ajankohtaisiin asioihin liittyvää koulutusta ja keskustelua. Kaupunki jakoi toiminta-avustuksia 12 liikuntayhdistykselle (7,05€/asukas) Kaupunki jakoi toiminta-avustuksia 5 nuorisoyhdistykselle (0,26€/asukas) Kaupunki jakoi perusavustuksia 14 ja kohdeavustuksia 7 kulttuuriyhdistykselle (yhteensä kulttuuriavustuksia 1,04€ /asukas) Kaupunki jakoi perusavustuksia 15 terveydellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin alalla toimiville yhdistykselle (0,92 €/asukas) Vammaisneuvostossa oli mukana myös työikäisiä jäseniä, jotka on valittu paikallisista vammaisjärjestöistä. 			

<ul style="list-style-type: none"> • Naantalın opistolla oli monipuolinen kurssitarjonta (yli 300 kurssia ja opinto- ja harrastusryhmää) eri puolilla saaristoista kaupunkia. • Lisäksi opistossa oli mahdollisuus opiskella ja harrastaa verkkokursseilla vieraita kieliä ja liikuntaa. • Kurssimaksuja korotettiin 5 %, mutta sillä ei ole ollut vaikutusta osallistujamääriin. • Työttömien ja erityisryhmien osallistumista toimintaan on tuettu OPH:n myöntämällä opintoseveliaavustuksella. 			
Palveluiden tavoitettavuus	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen tiedotus ja saavuttavuus kuntalaisille myös eri vammaisryhmät huomioiden • Yrittäjien palveluista tiedottaminen näkyvästi (kuntalaisille ja matkailijoille) • Sote-uudistuksen myötä sote-palveluista tiedottaminen (yhdyspintatyöskentely hyvinvointialueen ja kaupungin välillä) • Kaupungin palveluiden sähköinen tavoitettavuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyytyväisyyskyselyiden toteutuminen (yrittäjät, kuntalaiset) 	Viestintä, elinkeinopalvelut, toimialat (omien palveluidensa osalta)
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> • Teknisissä palveluissa otettiin käyttöön uusi karttapohjainen palautepalvelu. • Liikuntapalvelut aloitti tilattavan uutiskirjeen toimittamisen. • Kaupungin palveluista tiedotettiin aktiivisesti kaupungin verkkopalvelussa, sosiaalisessa mediassa (sekä palveluiden omilla somekanavissa että kaupungin virallisissa kanavissa) ja Nasta-lehdessä. Lisäksi tapahtumamarkkinointia on tehty ilmoituksilla paikallislehdissä sekä julisteina kaupunkikuvassa. • Kaupunki tiedotti palveluista aktiivisesti vammaisneuvoston kautta erityisryhmät huomioiden • 2025 julkaistavan Yritysoppaan sisältötyö tehtiin 2024. • Verkkosivuille upotettiin yrityskartta, jonka avulla voi tutustua Naantalissa toimiviin yrityksiin. • Saariston palveluesite julkaistiin tammikuussa 2024. 			
Terveet ja hyvinvoivat työikäiset	<ul style="list-style-type: none"> • Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö • Ravitsemusneuvonta • Monipuolinen kulttuuritarjonta • Kattavat opiston kurssit • Monipuoliset liikuntapalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön suunnitelman tavoitteiden toteutuminen sairauksien yleisyys yms. • Opiston kurssien määrä 	Sivistyspalvelut ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa tärkeää (kuten yhdyspinnalla EPT-koordinointi eli ennaltaehkäisevän päihdetyön koordinointi)
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> • Työikäisten liikuntaneuvontaa (sisältää myös ravitsemusneuvonnan) tarjottiin koko vuoden ajan ja lisäksi asiakkaille matalan kynnyksen ryhmiä. • Saaristolaiset liikkeelle -toiminta (Rymättylä, Merimasku ja Velkua) alkoi syksyllä hankerahoituksella; liikuntaneuvontaa ja matalan kynnyksen ryhmätoimintaa yhteistyössä Rymättylän Yrittäjien ja maataloustuottajien kanssa. • Kulttuuripalvelut tarjosi kaikille avoimia ja maksuttomia tapahtumia sekä muutamia hinnaltaan edullisia konsertteja. Myös museon keskustelevat luentotilaisuudet olivat suosittuja. • Etsivä nuorisotyö tarjosi matalan kynnyksen palvelua. • Naantalın opisto järjesti aikuisille suunnattuja liikuntakursseja yhteensä 68. Kurseille osallistui yhteensä 1312 kurssilaista, joista työikäisiä oli lähes 50 %. Työikäisiä osallistujia opiston toiminnassa oli yhteensä 1047 (netto). Monet heistä osallistuivat useammalle eri kurssille. • Mielenterveystyön ja ehkäisevän päihdetyön suunnitelman tavoitteissa ja toimenpiteissä on paljon yhteneväisyyttä hyvinvointisuunnitelman kanssa. Tavoitteet ovat toteutuneet linjassa hv-suunnitelman kirjauksien kanssa. Vuoden 2024 syksyllä väkivallan ehkäisy lisättiin yhdeksi hyte-työn kokonaisuudeksi mielenterveystyön ja ehkäisevän päihdetyön lisäksi. 			
Maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen: Raision kanssa yhteinen maahanmuuttokoordinaattori/ seutuohjaaja • Joustavasti työhön - 	<ul style="list-style-type: none"> • Maahanmuuttajien työllisyysaste 	Työllisyyspalvelut

	hankkeeseen osallistuminen		
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Vuonna 2024 valmisteltiin uusi yhteistoimintasopimus, jonka mukaan Raision kaupunki vastaa kotoutumisen edistämisen palveluiden tuottamisesta Naantalissa, Raision, Rusko, Maskun ja Mynämäen alueella. Määräaikainen Joustavasti työhön -hanke päättyi vuonna 2023. Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden määrässä ei ole suurta muutosta aiempaan. (12/2023 24%, 12/2024 24,1 %) 			
Työllisyyden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> Palkkatuella työllistäminen Työllistämisen kuntalisän myöntäminen Kesä- ja kausityösetelin myöntäminen Kaupungin kesätyöpaikkojen tarjoaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Palkkatuella työllistettyjen määrä Myönnettyjen kuntalisien määrä Myönnettyjen kausi- ja kesätyöseteleiden määrä Kaupungin kesätyöpaikkojen määrä 	Työllisyyspalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Vuonna 2024 työllisyyspalvelut työllisti palkkatuella yhteensä 15 henkilöä (näistä kuuden työsuhde oli alkanut vuonna 2023 ja jatkui vuodelle 2024) Rekrylisää (työllistämisen kuntalisä) myönnettiin kahdelle eri yritykselle, yhteensä kuusi tukikuukautta. Kesätyöseteleitä myönnettiin yhteensä 80 nuoren palkkaamiseen ja kausityöseteleitä yhden nuoren palkkaamiseen. Naantalissa kaupungin omia kesätyöpaikkoja oli avoinna 92, joista toteutui 77. 			

IKÄIHMISET

TAVOITE	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET	ARVIOINTI JA SEURANTA	VASTUUTAHOJ
Mahdollistetaan toiminnallista arkea ja kodin ulkopuolella liikkumista omaehtoisella asumisen suunnittelulla ja erilaisilla ratkaisuilla	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään turvallista lähiympäristöä Tuetaan ympäristöratkaisuilla toimintakykyä (esim. toimiva julkinen liikenne, asumispalvelut) Ylläpidetään yhteistyötä järjestöjen, seurojen ja vapaaehtoisten välillä 	<ul style="list-style-type: none"> Julkisen liikenteen verkosto Lähipalvelut Kotona asuvat yli 75-vuotiaat % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä 	Tekniset palvelut, sivistyspalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Osana Fölin järjestämää joukkoliikennettä tarjottiin kutsuperusteista liikennettä. Liikunnan Vertaisohjaajakoulutus järjestettiin keväällä Raision kanssa yhteistyössä. Yhdistysiltoja järjestettiin kaksi ja vapaaehtoisille suunnattu kiitosilta marraskuussa. Liikuntapalvelut ja vanhusneuvosto järjesti yhteistyössä neljä tapahtumaa vuoden aikana. Vanhustenviikko toteutettiin laajalla ohjelmallisella kunnan ja vanhusneuvoston jäsenyhdistysten/taustatahojen kanssa. Naantalissa opiston toimintaan osallistui yhteensä 696 yli 65 -vuotiaasta (netto). Senioreille oli suunniteltu omia kursseja mm. liikunnassa. Opisto järjesti yhteistyössä Jyväskylän kesäyliopiston kanssa Ikääntyvien yliopiston yhteensä 10 etäluentoa, joille osallistui aiheesta riippuen 10-54 osallistujaa/luento. Digitailuentoja järjestettiin 4 kpl, osallistujia yht. 69. 			
Ikääntyneiden osallisuus arjessa toteutuu	<ul style="list-style-type: none"> Ikäihmiset mukaan päätöksentekoon 	<ul style="list-style-type: none"> Järjestetyt keskustelufoorumit ja annetut/pyydyt lausunnot/kannanotot 	Sivistyspalvelut, hallintopalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Liikuntaraati järjestettiin helmikuussa. Vanhusneuvosto kokoontui säännöllisesti ja kävi keskusteluita sekä antoi lausuntoja ajankohtaisista aiheista. 			

VAPAA-AIKA

TAVOITE	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET	ARVIOINTI JA SEURANTA	VASTUUTAHOT
Toimitaan avoimesti ja osallistavasti	<ul style="list-style-type: none"> Nuorisovaltuuston laajempi kuuleminen päätöksenteossa Osallistetaan seuroja ja yhdistyksiä päätöksenteon valmistelussa, seuraparlamentti Tehdään moniammatillista yhteistyötä Toimitaan avoimesti kuntalaisille 	<ul style="list-style-type: none"> Vaikuttamistoimielinten (mm. nuorisovaltuusto) lausuntopyyntöjen määrä Osallistavien tilaisuuksien määrä Vapaaehtoistehtävien määrä Naantalissa 	Kaikki toimialat
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Kulttuuripalvelut haki vapaaehtoisia Kulttuurikavereita, joita ilmoitettiin 7 henkilöä. Toimintamallia kehitetään etsimällä keinoja tavoittaa kulttuurikaveria tarvitsevia. Kirjaston kautta ilmoitettiin 12 Lukuystävää ja museolla toimii kaksi vapaaehtoista erilaisissa avustavissa tehtävissä. Kouluissa toimi 14 vapaaehtoista koulumummoa/- vaaria ja päiväkodeissa 8 vapaaehtoista päiväkotikummiä Seuraparlamentti kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Liikuntapalveluiden vapaaehtoiset; vertaisliikuttajat 8 henkilöä, harrastuskummit 4 henkilöä. Liikuntasuunnitelman työstämiseen osallistui myös vaikuttamistoimielinten jäsenet sekä seuraparlamentin edustaja. Soveltavan liikunnan kehittämishanke, SOPIVA, työstöön osallistui laajasti eri tahojen edustajia. Kuntalaisille suunnattuja osallistamiskyselyitä tehtiin seuraavasti; kysely seniorikortin haltijoille, liikuntavälineiden lainauspalvelun kehittämiskysely, saaristolaiset liikkeelle -hankkeen liikkumiskysely, liikuntaseurakysely, päiväkotien liikkumisen mahdollisuudet -kysely, soveltavan liikunnan kysely, eri toimintojen palautekyselyt toimintakauden päätteeksi, kuudesluokkalaisten haastattelyt toukokuussa, koululaiskysely ala- ja yläkouluikäisille Nuorisovaltuusto kokoontui 9 kertaa ja antoi mm. lausunnon Maijamäen koulun kouluruokailuvuoroista, vieraili Eduskuntatalossa ja järjesti tapahtumia nuorille. 			
Aktivoidaan kuntalaisia	<ul style="list-style-type: none"> Monikanavainen viestintä Kirjaston tilojen monipuolinen käyttö Vapaaehtoistyö.fi käytön lisääminen 	<ul style="list-style-type: none"> Osallistujamäärät 	Kulttuuripalvelut, kaikki toimialat
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Liikunnan viestintäkanavat; verkkosivut, saaristotiedote, Nasta -lehti, sosiaalinen media, uutiskirje, ikäihmisten liikuntakalenteri, lasten ja nuorten harrastuskalenteri, tapahtumissa jaettavat esitteet, Nuorisopassi. Kulttuuripalveluista tiedotettiin aktiivisesti kaupungin verkkopalvelussa, sosiaalisessa mediassa (sekä palveluiden omissa somekanavissa että kaupungin virallisissa kanavissa) ja Nasta-lehdessä. Lisäksi tapahtumamarkkinointia on tehty ilmoituksilla paikallislehdissä sekä julisteina kaupunkikuvassa. Nuorisotyössä viestintäkanavina toimivat verkkosivujen ja tiedotteiden lisäksi Nuorinaantali-sometilit (Facebook, Instagram, Tiktok, Snapchat) Pääkirjaston ja lähikirjastojen tiloissa järjestettiin eri-ikäisille yhteensä 257 tapahtumaa ja opastustilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 3021 henkilöä. Lisäksi tiloissa oli esillä 17 näyttelyä. Lasten ja nuorten tapahtumia oli satutuokioista isompiin koko perheen tapahtumiin (esimerkiksi Pikkuli-laululeikkishow, Harry Potter -päivä, Tähtien sota -päivä, Lasten luontolauantai). Yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa järjestettiin pelipäiviä ja nuoriso-ohjaajia oli kirjastolla 1-3 iltana viikossa. Aikuisväestölle suunnattuja tapahtumia olivat muun muassa lukupiirit, novellikoukut, kirjailijaillat sekä Luonnonvoimaa-hankkeen luennot. Lähinnä ikäihmisille suunnattuja tapahtumia olivat esimerkiksi digiopastukset ja pankkipäivät sekä Naantalin opiston järjestämät Ikäihmisten yliopiston etäluennot. Muiden kuin kaupungin toimijoiden järjestämiä olivat muun muassa SPR:n kielituvat maahanmuuttajille ja nalleneuvolat sekä EU-keskustelutilaisuus. Vapaaehtoistyö.fi-sivustosta tiedotettiin mm. yhdistyksiä useissa eri yhteyksissä ja yhdistyksiä kannustettiin kirjaamaan tietonsa palveluun. 			
Kulttuuri- ja vapaa-aikatilojen kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Museon Humpin tilankäyttöä kehitetään Etsitään aktiivisesti kulttuuriyhdistyksille sopivia tiloja Tilaselvitys sopivista tiloista Nuorisotila keskustaan 	<ul style="list-style-type: none"> Humppi on kunnostettu Kulttuuriyhdistykset toimivat soveltuviin tiloissa Tila osoitettu nuorisolle keskustassa Liikuntatilojen käytettävissä olevat 	Kaikki toimialat

	<ul style="list-style-type: none"> Kalevanniemen liikuntahallin rakentaminen 	tuntimäärät säilyvät vähintään samana	
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Kalevanniemen liikuntahallin suunnitelma on laadittu vuonna 2024 ja rakentaminen käynnistyy kesäkuussa 2025. Liikuntatilojen käytettävissä oleva tuntimäärä on säilynyt samana verrattuna edellisiin vuosiin, koska Kultarannan liikuntasali on edelleen liikunnan käytössä. Kulttuuripalvelut: Humpin remonttisuunnitelma tehtiin 2024, toteutus myöhemmin. Teatterin tilaratkaisu on ennallaan. Raatihuonetta alettiin suunnitella ja valmistella yhdistyskäyttöön. Nuorisotila keskustaan ei toteutunut. 			
Monialaisen nuorisotyön organisointi	<ul style="list-style-type: none"> Seudullisen ryhmän lisäksi perustetaan Naantalisiin monialainen ryhmä 	<ul style="list-style-type: none"> Ryhmä on nimetty ja se kokoontuu säännöllisesti. 	Vapaa-aikapalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Alueellinen monialainen nuorisotyön verkosto kokoontui säännöllisesti. Paikallista, monialaista yhteistyötä tehdään Naantalissa niin laajasti, että ei ole tarpeen perustaa omaa monialaista nuorisotyön verkostoa. 			
Lasten- ja nuorten kulttuuritarjonnan lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisötaitelija luo uusia toimintatapoja lasten- ja nuorten kulttuuritarjontaan yhteistyössä 3. sektorin kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneiden projektien määrä ja osallistujat 	Kulttuuripalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Projektitaiteilijoiden taideprojekteja päiväkodeissa ja kouluissa oli 12 kpl, joissa osallistujia oli 471. Lux Gratiae -tapahtuman valotaideteoksen tekoon osallistui 110 lasta ja nuorta. Lasten taidelauantai -tapahtumia oli 3 ja niihin osallistui 233 henkilöä. Naantalin ja Raision yhteisesti järjestämässä Ystävänäpäivän tapahtumassa nuorten K-POP-tapahtumaan osallistui 25 nuorta. Kirjaston kestävään kehitykseen liittyvässä tapahtumassa järjestettyyn roskataidetyöpajaan osallistui 23 henkilöä. Naantali-päivänä kulttuurin ja nuorisopalveluiden yhteiseen graffitileiriin osallistui 12 nuorta. 			
Kuntalaisten liikunnan määrä lisääntyy ja liikkumattomien määrä vähenee	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumattomien aktivoiminen Harrastamisen Suomen malli Soveltavan liikunnan kuntarajat ylittävä toiminta lisääntyy 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntalaisten liikunnan määrä 	Liikuntapalvelut
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Sun harrastus -toiminnan kautta vuoden aikana järjestettiin lapsille ja nuorille maksuttomia toimintoja tasapuolisesti eri puolilla Naantalia; 53 viikottaista toimintaa ja 38 loma-ajantoimintaa. Liikkumattomia ikäihmisiä aktivoitiin mm. lisäämällä matalan kynnyksen ryhmiä, jotka ovat olleet täynnä. Lasten liikuntaseikkailukerho järjestettiin jokaisessa alakoulussa ja kerhot oli suunnattu vähän liikkuville lapsille. Harrastusetsiväkerhot oli suunnattu vähän liikkuville, harrastamattomille lapsille ja niitä oli kolmessa koulussa. Koulu PT -toiminnan tavoitteena on aktivoida vähän liikkuvia lapsia ja nuoria. Vuoden lopussa Koulu PT- toiminnan asiakkaita oli 15. Liikuntaneuvonnan ja saaristolaiset liikkeelle -hankkeen avulla aktivoitiin työkäisiä lisäämään liikkumista. Saaristolaiset liikkeelle -toiminnassa oli vuoden lopussa mukana 32 henkilöä. 			
Hyvinvointiliikkeen toteutuminen sekä saaristokulttuurin hyödyntäminen kouluissa ja harrastustoiminnoissa	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntaneuvonta kaiken ikäisille Liikkuva- ohjelmat 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneet liikuntaneuvontapolut ja Liikkuva-ohjelmat Järjestetyt tapahtumat/kurssit kuten veneily- ja kalastuskerhot 	Liikuntapalvelut, varhaiskasvatus, koulu, lukio
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> Liikuntaneuvonta; aikuiset 16, ikäihmiset 12, lapset ja nuoret 15. Liikkuvat ohjelmia on kehitetty yhteistyössä Opetushallituksen kanssa Liikkuva kunta -toiminnalla: Liikkuva varhaiskasvatus: vuosikello, päiväkotien pihojen liikunnallistaminen, liikuntafoormin aktivoituminen, perheliikunta (perheliikuntatapahtumat, perheliikuntakartan työstäminen, perheliikuntaneuvonnan alkukartoitus ja hankerahoituksen työstäminen). 			

- Liikkuva koulu: vuosikellon valmistuminen ja koulujen yhteiset tapahtumat, koulukohtaisesti räätälöidyt väkkäriskoulutukset, koulut PT -toiminnan aloittaminen, Easy Hockey -toiminnan käynnistäminen yhteistyössä seuran kanssa.
- Liikkuva opiskelu: Kunnossa kassulle -toiminta.
- Liikkuva aikuinen: liikuntaneuvonta.
- Ikiliikkuja: voimaa ja tasapainoa -ryhmät, kuntosaliryhmät, seniorikortteja hankittiin vuoden aikana keväällä 354 ja syksyllä 324.
- Amazing skärgår -tapahtuma järjestettiin keväällä kaikille saaristokoulujen kuudesluokkalaisille, kalastuspäivä järjestettiin Kailossa kesällä, Merimaskun kalastuskerho ja uimataidon hankkimiseen panostettiin järjestämällä sekä ranta- että uimahalliuimakouluja.
- Saaristoliiikuntatyöryhmä järjesti myös 3-4-luokkalaisten jalkapalloturnauksen Kemiössä toukokuussa.
- Liikkuen läpi vuoden -kampanjoilla aktivoitiin kaupunkilaisia liikkumaan.

ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

TAVOITE	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET	ARVIOINTI JA SEURANTA	VASTUUTAHOT
Asuminen ja palvelut saavutettavissa eri liikkumismuodoilla (kävely, pyöräily, joukkoliikenne, auto) kaikille käyttäjäryhmille; palvelut huomioidaan uusia alueita suunniteltaessa	<ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan pyöräilyn ja kävelyn kehittämissuunnitelma • Pyritään aktiivisesti taajamarakenteen täydentämiseen olemassa olevat palvelut (ml. lähiluonto) huomioiden • Tehdään jatkuvaa palveluverkon suunnitelmatyötä • Keskustan pääreittien esteettömyyskartoitus 	<ul style="list-style-type: none"> • Pyöräilyn ja kävelyn kehittämissuunnitelma hyväksytty - toimenpiteistä valtaosa toteutettu viim. 2025 loppuun mennessä • Kaavoitusohjelmassa on täydennysrakentamista tavoittelevia kaavoja • Katujen saneerauksen yhteydessä korjattu esteettömyyteen liittyvät puutteet 	Yhdyskuntatekniikka, kaavoitus ja maankäyttö
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> • Kävelyn ja pyöräilyn edistämishohjelma on valmistunut vuonna 2023. Toimenpiteiden toteutumisen seurantaraportti on käsitelty teknisessä lautakunnassa 12.6.2024 ja kaupunginhallituksessa 12.8.2024. Vuonna 2025 alkavan Kaivokadun saneerauksessa ja 2026 käynnistyvän keskustakortteleiden saneerauksessa on huomiota suunnittelussa esteettömyyskriteerit. Käynnissä olevassa asemapihan suunnittelussa on pidetty esteettömyystarkastelu ja auditointi. • Taimonrannan asemakaavamuutos on hyväksytty 9.12.2024. Kaavoitusohjelmaan 2025-2028 on sisällytetty uusia taajamarakenteeseen tukeutuvia asuinalueita. • Luonnonmaan perhetalon alueella on panostettu palveluihin etupainotteisesti ennen tonttien luovuttamista. Maankäytön ratkaisulla on myös varauduttu jo ennalta alueen tuleviin palvelutarpeisiin. • Erityisryhmien liikkumisen parantaminen uusiutuvassa Naantalissa keskustassa -kehittämishanke toteutui 2024. Tavoitteena pöytä kehittää erityisryhmien sekä samalla myös jalan ja pyörällä kulkevien liikkumisen edellytyksiä Naantalissa. 			
Joukkoliikennepalvelujen kehittäminen Luonnonmaalla lisääntyvän asumisen tarpeita vastaavasti	<ul style="list-style-type: none"> • Luonnonmaan joukkoliikenteen reittien parantaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Matkamäärien kehittyminen 	Yhdyskuntatekniikka
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> • Luonnonmaan joukkoliikenne on tehty muutoksia uuden katu-yhteyden valmistuttua Kaivolasta Kuostanon alueelle. Linjojen 201 ja 203 reitti muutetaan 2.1.2025 alkaen palvelemaan nykyistä kattavammin Luonnonmaan asemakaavoitettuja alueita. 			
Toimiva infra ja liikenne, myös esim. ilmastonmuutoksen ja turvallisuusympäristön uhkien varautuminen	<ul style="list-style-type: none"> • Naantalissa liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen • Tulvariskin huomioiminen sekä tulvariskikohteiden poistaminen ja uusilla alueilla ennakoiminen; väestösuojautumiskysymysten huomioiminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Liikenneturvallisuuspuutteiden parantaminen vuosittain • Liikenneturvallisuussuunnitelman liittäminen osaksi hyvinvointisuunnitelmaa • Kaivokadun hulevesiverkosto parannettu vuoteen 2025 mennessä 	Yhdyskuntatekniikka, Hyvinvointikoordinaattori
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> • Kaivokadun rakentamissuunnitelma laadittu, joka toteutuu vuosien 2025 ja 2026 aikana. Hankkeella parannetaan hulevesiverkoston toimivuutta. • Liikenneturvallisuustoimenpiteitä on toteutettu kaupungin ja Ely-keskuksen toimesta. Suunnitelmasta esitetyistä 			

<p>toimenpiteistä on toteutettu 50%:ia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luolanjärven laskuojasta on laadittu virtaama- ja tulvatilanneselvityksiä, jonka perusteella ojan kunnostamiseen on varattu määräraha vuodelle 2025. • Liikenneturvallisuuksuunnitelman liittämistä osaksi hyvinvointisuunnitelmaa on keskusteltu. Liikenneturvallisuuksuunnitelma on päätetty toteuttaa edellen omalla suunnitelmallaan, mutta jotain nostoja aiheesta sisällytetään mahdollisesti hyvinvointisuunnitelmaan. Liikenneturvallisuuksuunnitelma kokonaisuudessaan liitetään linkkinä hv-suunnitelmaan kuten aiemminkin. 			
<p>Ympäristön turvallisuutta tukevat asiat, kuten yhteisöllisyyden tukeminen maankäytön/asumisen hankkeissa sekä laajemmin ympäristön suunnittelussa (esim. eri ihmisryhmien kohtaamisten mahdollistaminen; segregaatian ehkäiseminen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eri asumismuotojen huomioiminen kaavoituksessa ja rakentamisessa, myös esim. tontinluovutusehdoissa/-kilpailuissa 	<ul style="list-style-type: none"> • Asunto-ohjelman seuranta; mittaroinnin kehittäminen uudistettuun ohjelmaan vuosille 2023-26 	<p>Yhdyskuntatekniikka, kaavoitus ja maankäyttö</p>
			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> • Naantalissa kaupunki on huomionnut tontinluovutus päätöksissä erilaisten asukasryhmien tarpeita. Kaupunki muun muassa teki syksyllä 2024 tontinluovutus päätöksen lasten sijaishuollon yksikön ja tähän liittyvän opetusyksikön sijoittamisesta Luonnonmaalle Perhetalo II -alueelle. Tulevassa toimintayksikössä tullaan hoitamaan vahvaa aikuisen tukea ja hoivaa tarvitsevia huostaanotettuja sekä avohuollon tukitoimena sijoitettuja lapsia. Hanke on omiaan vastaamaan toimialan palveluiden lisääntyneeseen kysyntään sekä vahvistamaan hyvinvointialueen lastensuojelun peruspalveluja. Kyseinen hanke edistää eri ihmisryhmien kohtaamista ja sen edistäminen on konkreettinen esimerkki kaupungin harjoittamasta sosiaalisen vastuun kantamisesta. 			
<p>Viihtyisä ja terveellinen elinympäristö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asuinalueita suunniteltaessa pyritään huomioimaan luonnonympäristö sekä suunnittelemaan mahdollisimman toimivaa ja viihtyisää uusympäristöä, kuten puistot ym. hoidetut virkistysalueet 	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristöohjelman seuranta • Vesistöjen tilan sekä kaupungin ilmanlaadun seuranta 	<p>Kaavoitus ja ympäristönsuojelu</p>
TOTEUTUNEET TOIMENPITEET			SUUNTA
<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunki on käynnistänyt hankkeen Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa vuosille 2024-2028 jossa pyritään lisäämään uuselinympäristöjä viheralueille ja hoitamaan pölyttäjäturvallisesti kaupungin viheralueita. Luonnonmaalla on selvitetty luonnonsuojelun alueen perustamisedellytyksiä Viialanjärven ympäristöön ja samassa yhteydessä on pyydetty konsultilta ehdotuksia luontopolun kunnostamiseksi. Uusi ympäristö- ja ilmasto-ohjelma on hyväksytty 2.9.2024 § 48 vuosille 2024-2030. 			

3.1 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

1. Asiakslähtöinen varhaisen tuen toimintamalli perhekeskusyhteistyönä

Kunta aloitti yhteisövaikuttavuus toimintamallin valmistelun yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Työ on kesken.

2. Lapsiperheille kohtaamispaikkoja

Työ on joltain osin tämän osalta kesken. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mallin mukaisen perheiden laaja-alaisen kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen on kunnassa edelleen kesken.

3. Lasten ja nuorten koulu yhteisöön kuulumisen kokemuksen vahvistuminen

Koulu yhteisön yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia edistetään perusopetuksessa ja lukiossa opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti moniammatillisena yhteistyönä. Nuorisopalveluilla on iso rooli oppilaiden osallisuuden ja koulu yhteisöön kuulumisen kokemuksen vahvistamisessa.

4. Lapsen ja nuoren kasvun ja oppimisen tuen työn kokonaisuus

Oppimisen tuen uudistustyö on vielä kesken.

Koulujen vapaaehtoisten koulumummojen ja -vaarien sekä päiväkotien vapaaehtoisten päiväkotikumien "rekrytointiin" ryhdyttiin aktiivisesti. Yhteensä uusia vapaaehtoisia aloitti 14.

5. Osaava työvoima ja työllisyyden edistäminen

Etsivän nuorisotyön vaikuttavuutta on vuositasolla ja yksilöllisesti haastava mitata; vaikutukset näkyvät yksilötasolla ja yhteiskuntatasolla viiveellä. Kuitenkin vuoden 2024 aikana joka kolmas etsivän asiakas on tavoitteiden mukaisesti saanut joko työ- tai opiskelupaikan. Nuorista osan kanssa jatketaan työskentelyä vuonna 2025.

Työllisyyspalveluiden näkökulmasta suunnitellut toimenpiteet ovat toteutuneet kiitettävästi ja asetettuihin tavoitteisiin on päästy.

6. Syrjäytymisen ehkäisy ja yhteisöllisyyden edistäminen.

Yhtenä mittarina kirjattu 3. sektorin toiminnan laajuus. Laajuutta ei ole arvioitu/ selvitetty.

7. Ikääntyneiden osallisuus arjessa lisääntyy

Vanhusneuvosto kokoontui säännöllisesti. Keskustelua syntyi ajankohtaisista aiheista ja lausuntoja annettiin muutamia.

8. Aktivoidaan kuntalaisia

Nuorisotyön viestintäsuunnitelmassa painopiste on some-viestinnässä. Se on osoittautunut tehokkaaksi viestintätavaksi. Nuoriso- ja kirjastopalvelut järjestivät yhteistyönä tapahtumia nuorille. Osallistujamäärät ovat olleet hyvät.

9. Kuntalaisten liikunnan määrä lisääntyy ja liikkumattomien määrä vähenee.

Mittarina kuntalaisten liikunnan määrä. Kuntalaisten liikunnan määrän seuraamiseen ei ole olemassa toimivaa mittaria työikäisten ja ikäihmisten osalta (eikä myöskään pienten lasten osalta, jos ei oteta huomioon valtakunnallista PILO -tutkimusta). Kouluikäisten lasten ja nuorten liikkumisen määrää seurataan kouluterveyskyselyssä.

10. Hyvinvointiliikkeen toteutuminen sekä saaristokulttuurin hyödyntäminen kouluissa ja harrastustoiminnoissa.

Liikuntaneuvonta toteutuu ikäihmisille, työikäisille ja koululaisille, mutta perheliikuntaneuvonta ei vielä toteudu.

11. Asuminen ja ympäristö

Vuoden 2024 toimenpiteillä on vastattu tavoitteisiin ja suunniteltuja toimenpiteitä on toteutettu. Lisäksi on laadittu suunnitelmia, selvityksiä, muutospäätöksiä yms., joiden käytännön toteutus on tulevana vuosina.

3.2 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

1. Asiakslähtöinen varhaisen tuen toimintamalli perhekeskusyhteistyönä

Kunta nimeää edustajan monialaiseen alueelliseen yhteisövaikuttavuustyöhön. Yhteisövaikuttavuuden tavoitteena on lasten ja perheiden palvelujärjestelmän kokonaisvaltainen uudistaminen. Työn ytimessä on eri sektoreiden toiminnan kehittäminen niin, että työskentely tapahtuu aikaisin, yhdessä ja riittävän pitkään lapsiperheiden tukena.

2. Lapsiperheille kohtaamispaikkoja

Kunta osallistuu edelleen hyvinvointialueen Kohtaamispaikat verkostoon, jossa luodaan kohtaamispaikkatoiminnan yhteisiä toimintaperiaatteita Varsinais-Suomen alueelle.

3. Lasten ja nuorten koulu yhteisöön kuulumisen kokemuksen vahvistuminen

Perusopetuksen ja lukion osalta suunnitelman tavoitteet ovat toteutuneet jo hyvin, mutta yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin vahvistamiseen tarvitaan edelleen jatkuvaa panostamista ja henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Nuorisopalvelut jatkaa ryhmäytyksiä ja etsivien lukiovierailut jatkuvat myös vuonna 2025. Talousarviossa on määrärahat toisen koulunuorisotyöntekijän vakituisen toimen täyttämiseen 1.8.25 alkaen.

4. Lapsen ja nuoren kasvun ja oppimisen tuen työn kokonaisuus

Oppimisen tuen uudistuksen työ jatkuu esiopetuksesta toiselle asteelle vuonna 2025. Oppimisen tuen uudistuksen keskeisenä lähtökohtana on siirtää tuen painopistettä varhaiseen ja oikea-aikaiseen tukemiseen. Kunnassa tulee päivittää esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet ja toimeenpanna uudistusta koskevat muutokset.

Vapaaehtoisten "rekrytointi" jatkuu. Tavoitteena on saada vapaaehtoisia lisää erityisesti niihin yksiköihin, joissa vapaaehtoisia ei vielä toimi ollenkaan.

5. Osaava työvoima ja työllisyyden edistäminen

Etsivä nuorisotyötä jatketaan nykyisellä henkilöstöresurssilla. Toisen työntekijän palkkaaminen mahdollistuu kuitenkin vain hankerahoituksella.

Naantalien kaupungin työllistämisen mallia on uudistettu vuodelle 2025, tavoitteena työllistämisyksikön vaikuttavuuden lisääminen sisällyttämällä työsuhteeseen opintoja. Työllisyyspalvelut työllistää vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä kaupungin yksiköihin viiden kuukauden mittaisiin työsuhteisiin. Työsuhteen aikana henkilö suorittaa oppisopimuksella alaan liittyviä opintoja (2-3 tutkinnon osaa). Työllistämistä edeltää yleensä työkokeilujakso, jonka aikana selvitetään henkilön motivaatio ja soveltuvuus työskennellä alalla. Työkokeilujakson aikana myös suunnitellaan opintojen suorittamista, jotta opinnot voivat alkaa nopeasti työsuhteen alkaessa. Tavoitteena on, että työsuhteen jälkeen henkilö jatkaisi oppisopimusta avoimilla työmarkkinoilla. Kannusteeksi tähän (ja Rekrylisän vähäisen käytön vuoksi) Rekrylisä on muutettu Yritystueksi oppisopimukseen. Yritykselle maksetaan 300 €/kk neljän kuukauden ajan, mikäli yritys tarjoaa kaupungin työllistämisen jatkoksi oppisopimuspaikan vähintään neljäksi kuukaudeksi tai mahdollisuuksien mukaan koko loppututkinnon ajaksi.

6. Syrjäytymisen ehkäisy ja yhteisöllisyyden edistäminen.

3. sektorin laajuuden mittaamiseen ei ole yksiselitteistä mittaria/ indikaattoria. Laajuutta kuvastavat esim. yhdistysten määrä, jäsenmäärät, yhdistysten alueellinen levinneisyys, toiminnan laajuus toimintakertomuksista sekä toiminnan tavoitettavuus (toimintaan osallistuvien määrä).

7. Ikääntyneiden osallisuus arjessa lisääntyy

Vanhusneuvoston toiminta on selkeytynyt ja vakiintunut. Tavoitteena on saada toimintaan vielä lisää vaikuttavuutta.

8. Aktivoidaan kuntalaisia

Nuorisotyön viestinnässä some painottuu edelleen; huomioiden koko kaupungin viestintäsuunnitelman ohjeistusta. Kirjaston ja nuorisopalveluiden monialaisessa yhteistyössä kohtaavat sekä sektorien palvelut että ammattiosaaminen. Tätä yhteistyötä on hyvä jatkaa jatkossakin.

9. Kuntalaisten liikunnan määrä lisääntyy ja liikkumattomien määrä vähenee.

Tavoitteena on, että eri ikäisten liikkumisen määrää seurattaisiin vuoden/kahden välein. Liikunnan määrän mittaaminen otetaan 2025 vuonna selvitettäväksi asiaksi ja ratkaisua siihen haetaan mm. Rajatonta liikuntaa-kuntakumppanuudesta.

10. Hyvinvointiliikkeen toteutuminen sekä saaristokulttuurin hyödyntäminen kouluissa ja harrastustoiminnoissa.

Perheliikuntaneuvonta aloitetaan vuonna 2025.

11. Asuminen ja ympäristö

Tulevien vuosien toimenpiteinä mm. Kaivokadun saneeraus (2025), keskustakorttelin saneeraus (2026), Taimonrannan asemakaavamuutos (2025), Linja-autolinjojen 201 ja 203 reittimuutos (2025) ja Luolalanjärven laskuojan kunnostaminen (2025).

4 HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ TUKEVAT OHJELMAT JA SUUNNITELMAT

[Kaupunkistrategia \(https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/nli-strategia-2022%20%2029.8.2022%20valtuusto.pdf\)](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/nli-strategia-2022%20%2029.8.2022%20valtuusto.pdf)

[Taloussuunnitelma \(https://www.naantali.fi/fi/osallistuminen-ja-paatoksenteko/talous-ja-strategia/talousarvio-ja-tilinpaatos\)](https://www.naantali.fi/fi/osallistuminen-ja-paatoksenteko/talous-ja-strategia/talousarvio-ja-tilinpaatos)

[Mielenterveys- ja päihdetyösuunnitelma](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Naantalien%20kaupungin%20mielenterveys-)

[\(https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Naantalien%20kaupungin%20mielenterveys-%20ja%20p%C3%A4ihdety%C3%B6nsuunnitelma%202023-2025.PDF\)](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Naantalien%20kaupungin%20mielenterveys-%20ja%20p%C3%A4ihdety%C3%B6nsuunnitelma%202023-2025.PDF)

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Naantalien%20Lasten%20ja%20nuorten%20hyvinvointisuunnitelma%202024-)

[\(https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Naantalien%20Lasten%20ja%20nuorten%20hyvinvointisuunnitelma%202024-2025.pdf\)](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Naantalien%20Lasten%20ja%20nuorten%20hyvinvointisuunnitelma%202024-2025.pdf)

[Perusopetussuunnitelma \(https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/30003352\)](https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/30003352)

[Lukion opetussuunnitelma \(https://virkailija.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/28081847\)](https://virkailija.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/28081847)

[Naantalin kaupungin kotouttamisohjelma \(https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Kotouttamisohjelma%202023-2026.pdf\)](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Kotouttamisohjelma%202023-2026.pdf)

[Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma \(https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Ymp%C3%A4rist%C3%B6-%20ja%20ilmasto-ohjelma%202024-2030_0.pdf\)](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Ymp%C3%A4rist%C3%B6-%20ja%20ilmasto-ohjelma%202024-2030_0.pdf)

[Asunto- ja maapoliittinen ohjelma \(https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Naanntalin%20asunto-ja%20maapoliittinen%20ohjelma%202023-2026%20kv%20hyv.pdf\)](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Naanntalin%20asunto-ja%20maapoliittinen%20ohjelma%202023-2026%20kv%20hyv.pdf)

[Elinvoimaohjelma \(https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Elinvoimaohjelma2026.pdf\)](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Elinvoimaohjelma2026.pdf)

[Kaavoitusohjelma \(https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Kaavoitusohjelma%202023.pdf\)](https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Kaavoitusohjelma%202023.pdf)

[Ikäystävällinen Naantali- ohjelma \(https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.naantali.fi%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2Fmedia%2Ffile%2Fik%25C3%25A4yst%25C3%25A4v%25C3%25A4llinen%2520Naantali%25202024-2025_0.pptx&wdOrigin=BROWSELINK\)](https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.naantali.fi%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2Fmedia%2Ffile%2Fik%25C3%25A4yst%25C3%25A4v%25C3%25A4llinen%2520Naantali%25202024-2025_0.pptx&wdOrigin=BROWSELINK)

[Varsinais-Suomen alueellin \(https://www.varha.fi/sites/default/files/2023-04/Varsinais-Suomen-alueellinen-hyvinvointikertomus-2021.pdf\)](https://www.varha.fi/sites/default/files/2023-04/Varsinais-Suomen-alueellinen-hyvinvointikertomus-2021.pdf)en hyvinvointikertomus (<https://www.varha.fi/sites/default/files/2023-04/Varsinais-Suomen-alueellinen-hyvinvointikertomus-2021.pdf>)

5 HYVINVOINTISUUNNITELMAN VASTUUTAHOJ JA LAATIJAT

Hyvinvointisuunnitelman vastuutahoina ovat kaupunginjohtaja sekä toimialajohtajat.

Hyvinvointisuunnitelmaa 2023-2025 ovat olleet laatimassa:

- Sivistysjohtaja Kimmo Kuusimäki
- Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen
- Palvelupäällikkö Eija Laurila
- Johtava hoitaja Hannele Nikander-Tuominen
- Perhepalveluiden päällikkö Liisa Hankavuori
- Varhaiskasvatusjohtaja Kaisa Rantala
- Museonjohtaja Anne Sjöström
- Johtava rehtori Vesa Malin
- Johtava koulupsykologi Cecilia Forsman
- Liikuntapalvelupäällikkö Maija Puolakanaho
- Hoito- ja vanhuspalvelujen johtaja Taina Lahtiola
- Varhaiskasvatuksen esimies Ritva Parviainen
- Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Hirvi
- Maankäyttöpäällikkö Tuomas Lindholm
- Lukion rehtori Eija Mäenpää
- Työllisyyspäällikkö Jani Välimäki
- Ympäristöpäällikkö Saija Kajala
- Kaupunginrkkitehti Kaisa Äijö
- Viestintä- ja kehittämispäällikkö Tiina Rinne-Kylänpää
- Elinkeinopäällikkö Lassi Rosala
- Gerontologinen sosiaalityöntekijä Riitta Laakso
- vs. soveltavan liikunnan ohjaaja ja hyvinvointikoordinaattori Marika Lineri
- soveltavan liikunnan ohjaaja ja hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen

Hyvinvointikertomuksen 2024 laadintaan ovat osallistuneet:

- Palvelupäällikkö Eija Laurila
- Museonjohtaja Anne Sjöström
- Johtava rehtori Vesa Malin
- Liikuntapalvelupäällikkö Maija Puolakanaho
- Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Hirvi
- Lukion rehtori Eija Mäenpää
- Työllisyyspäällikkö Jani Välimäki
- Elinkeinopäällikkö Lassi Rosala
- Naantalin opiston rehtori Erja Launiala
- Naantalin musiikkiopiston rehtori Sauli Huhtala
- Karvetiin koulun rehtori Tiina Kortetmäki
- Hyvinvointikoordinaattori Marika Lineri

6 VUOSITTAISEN KERTOMUKSEN HYVÄKSYMINEN

Vuosittainen hyvinvointikertomus 2024 on hyväksytty Naantalin kaupunginvaltuustossa x.x.2025.